

"DRAUGAS"
SAVATINIŠIS LAIKRAŠTIS.
IŠEINĄS KAS
ČETVERGAS
MIESTE
WILKES-BARRE, PENN'A.,
314 E. Market St.
KAINA METAMS:
Savienysoje Valietijoje . . . \$2.00
In Kanada ir kitose šalyse . . . \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ATSKYRIMU.
Rankraščiams siūti antrąsias:
* REV. A. KAUPAS, Pittston, Pa.
64 Church St.
* Rev. A. Stanislovas, Wilkes-Barre, Pa.
4557 Wood St.
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Newspaper
"DRAUGAS"
(THE FRIEND)
Official Organ of the Lithuanian Roman
Catholic Alliance of America
PUBLISHED EVERY THURSDAY,
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States . . . \$2.00
Canada and other parts . . . \$3.00
Advertising Rates on Application.
All Communications and Money Orders
must be addressed to:
"DRAUGAS"
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienijimo Lietuviu Rymo-Kataliku Amerikoje.

No. 15. WILKES-BARRE, PA., 16 D. KOVO (MARCH) 1911 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Metai III.

Trečioji Gavenios Nedelia.

Lekcija. — Ef. V, 1—9. —
Broliai: bukite Dievo sekiotojai, kaip mieliausi su nuš, o vaikščiokite meilėje, kaip ir Kristus numylėjo mus ir išdavė pats save už mus Dievui aukon ir užmušimam dėlei saldybės kvapo. O paleistuvystė ir visokia nečystata arba godumas tegul nebus nei minėti tarp jus, kaip pridera šventiems; arba, baurybė, neišmintinga kalba, arba apjuokimas, kuris prie reikalo nepridera, bet labiau dėkojimas. Nes tai žinokite, išmąnydami, jog visokis paleistuvys, arba pasileidėlis arba godulingas kas yra tarnavimu stabams, neturi tėvonijos Kristaus ir Dievo karalijoje. Tegul niekas jūsų nesuvadžioja niekingais žodžiais, nes dėl tų žodžių atėina Dievo rūstybė. Todėl išvengkite stoties anų draugų. Nes buvotė kitą kartą tamsybė, bet dabar šviesybė Viešpatyje. Vaikščiokite, kaip šviesybės sunys, nes šviesybės vaisius yra visokioje gerybėje, ir teisybėje ir tiesoje.

Evangelija. — Luk. XI, 14—28. — Anuomet išvarinėjo Jezus velnią, o tas buvo nebylys ir stebėjosi minios. O nekurie iš anų sakė: per Beelzebubą, velnių vyriausįjį, išvaro velnius. O kiti, gundydami jį, reikalavo nuo jo ženklų iš dangaus. O jisai, kad išvydo anų mintis, tarė jiems: Kiekviena karalija savyje nesutinkanti, bus išnaikinta ir namai ant namų sugrius. O jei ir šėtonas yra su savim nesutinkas, kaipgi stovės jo karalija? nes sakote, jog aš per Beelzebubą išmetu velnius? O jei aš per Beelzebubą išmetu velnius, jūs sunys per ką išmetate? Todėl anie bus jūsų teisėjais. Bet jei Dievo pirštu išmetu velnius, ištiesu atėjo pas jus Dievo karalija. Kad stiprus šarvininkas, sergsti savo namus, ramybėje yra tat, ką turi. Bet jei stipresnis už jį atėjęs pergalės jį, atims visus jo šarvus, kuriuose viltį turėjo, ir jo naudą išdalys. Kas nėra su manim, prieš mane yra; o kas nerenka su manim, barsto. O kad nečysta dvasia išeis iš žmogaus, vaikščioja po sausas vietas, ieškodama atilsi, o neradusi sako: sugrišiu ir savo namus, iš kur išėjau. O atėjusi randa anuos iššluotus ir išsveistus. Tada eina ir paima su savim septynias kitas dvasias, nedoresnes už save, o įėjusios gyvena tenai. Ir stojasi pasku-

čiausieji ano žmogaus daiktai piktėsniai už pirmuosius. Ir stoji, kad taip kalbėjo, pakėlus balsą nekuri moteriškė iš minios, tarė jam: palaimintas žyvas, kurs tave nešiojo, ir krūtis, kurias žindai. O jisai tarė: Bet labiau palaiminti, kurie klauso Dievo žodžio ir saugoja aną.

NEDOROS KALBOS.

Yra žmonės ant žemės, kurie šventomis kalbomis stengiasi išganyti dušias, bet yra ir tokių, kurie nedoromis šnektomis stengiasi jas pražudyti; o kadangi blogos kalbos lengviau pasklįsta nei geros, tad pigiai pasiekia savo tikslą ir dideles padaro klastas. Kad lengviau galėtumėm išsisaugoti nelaimių, paeinančių iš nedorų kalbų, reik mums žinoti, kas yra tie, kurie blogai kalba?

Nedorai kalba žmonės ištvirkę ir nustoję gėdos. Apie ką gi žmogus paprastai kalba, jei ne apie tą, ką jisai myli? Godus kalba apie savo turtus, puikus apie savo garbę, bedievis siunta priešai tikėjimą, žmogus dievotas kalba apie dorę ir Dievą. Žodžiu, kiekvienas kalba apie tą, apie ką jis paprastai mįslija. Taip, begėdis kalba apie begėdiškumą kuriais yra pripildyta jo širdis. Jei tad nori dasižinoti, ar žmogus yra doras, prisiklausyk jo kalbai. Jei jo kalba yra bloga, tad turi ženkli, jog tai ištvirkėlis arba veik juomi bus. Šalinkies žmogaus nedorai kalbančio, nes turėti draugystę su begėdžiu, tai tikra nelaimė.

Bet, rasi, teisies, jėgai nepridera įtarti artymą apie blogą. Taip, jei neturi teisingos priežasties; tačiau nėra jokio įtarimo, jei blogo priežastis aiški. Iš blogo liežiuvio galima pažinti blogą širdį, taip kaip gydytojas iš liežiuvio pažįsta sergančiojo ligą.

Žmogus nedorai kalbantis yra priešas Dievo, artymo ir savęs paties. Kiek jis blogo savo liežiuvio padaro sunku apsaityti. Viens baurus žodis rodo žiaurų mekniekį, bet jo pasekmės esti baisios. Alyvos lašas tai niekas, bet jis palieka tašką, kuris kaskart labiau plėtojasi; viena kiurkė — tai niekas, bet kritus ir uždegamą medžiagą padaro didelę ugnį. Nedoras žodis yra nuodas, įleistas į artymo širdį. Jis prikimba prie jo vaidentuvės, ją subiaurina ir stumia į nedorę. Ištvirkęs vienas, jo paleistuvystė užkrečia kitą ir, kaip ugnis, sprogdama nuo šakos į šaką, uždega visą girią, taip vienas blogas žodis gal neapsakomai daug pikto pačaryti tarpe žmonių.

Gal sakysi, kad juokais pasakyti blogą žodį, tai nėra nieko pikto. Taip? Ar tai ne ta pati bus prapultis, jei tu į ją eisi, arba kitą trauksi, juokdamosi ar ašarodamas? O gal sakysi, kad piktai šnekti blogo nemanydamas? Tas negal buti. Žodis yra žmogaus minties vaisius. Kas yra ant liežiuvio tur buti mintyje. Iš širdies gausumo lupos kalba, sako šventraštis. Jei eina dvokiantis oras iš atviro raksto, lengvai galima suprasti, kad ten guli punantis lavonas, arba jei iš kamino verčiasi juodi dūmai, tad ten ir ugnis tur buti, taip jei ir iš tavo burnos išeina baurus žodžiai, be gėdiškos dainos, tad be jokios abejonės yra ir paleistuvings mintis.

Nedorų kalbų reik šalinties ir saugoties, kaip įkandimo nuodingiausios gyvatės. Ką velniai negal įveikti savo žabangais, tą padaro ištvirkėlio baurus liežiuvys. Negalint nuo baurių kalbų prasišalinti nereik jokių būdu jėse dalyvauti. Guodikime savo liežiuvį, kurį pašventė Išganytojas, Komunijoje ir mūsų širdį ateidamas.

BAŽNYTINIS ŽINIOS.

Minersville's, Pa., klebonu paskirtas nesenai iš ten iškeltas į Girardville gerb. kun. Jonas Dumčius. Tuo laiku-gi pildęs Minersville's klebono priedermes kun. Taškunas lieka Girardvillės ir Mayzvilės klebonu.

Wilkes-Barre, Pa., 12 d. kovo pasimirė seniausias Scranton'o dieceizijos kunigas, vokiečių katalikų šv. Mykolo parapijos klebonas Monsignoras Nagel, iškūnigavęs 52 metus.

Kaunas. Nuo 1908—9 metų Katedroj lietuviai pradėjo kalbėti Gyvąjį Rašančių ir vieną sekmadienį per mėnesį, perkeičiant paslaptis, buvo sakoma tretininkams lietuviškai pamokslas, o po pamokslų pagiedodavo lietuviai keletą giesmių. 1910 m. gruodžio m. pabaigoj vieno šventadienį susirinko po mišparų apie 200 žmonių, apsikeitę paslaptimis ir klauso pamokslą. Dar nepabaigė kunigas sakyti pamokslą, o jau 3—4 lenkės užtraukė lenkiškai giesmę. Užgirdę, jog kunigas dar toliau sako pamokslą, nustojo giedojusios, bet kaip tik kunigas pabaigė sakyti pamokslą, jos ir vėl pradėjo lenkiškai giedoti. Lietuviai, nenorėdami kelti bažnyčioje trauksmą, išsikirstė. Šiemet sausio 30 dieną ir vėl tas pats atsikartojo. Bet lietuviai, matydami, jog len-

kai tyčia tik nori jiems giedojimą trukdyti, po pamokslų užgiedodavo lietuviškai, o lenkės tuo pat laiku lenkiškai, bet negalėdamos lietuvių perrekti, liovėsi giedojusios ir baisiai pradėjo kolioti lietuvius. Paskui nubėgo nabaigės pas vyskupą skusti lietuvius, bet vyskupas, kaip girdėt, jų nepriėmęs. Nubėgo jos tuomet pas kleboną, bet neradusios jo namie. Tuo šį kartą visas dalykas ir pasibaigė.

Ar nepraadės tik ir Kauną pūsti Vilniaus endekų vėjelis. Žiūrėsime.

Vilniaus vyskupijos kunigų permainingos. Kun. J. Kunickis, Lipniškių kleb., ir kun. Bol. Superskis, Žoludų kleb., perkelti vienas kitą vieton; paskirti: kun. Ščerbiekis — Chorošės kam. kun. Davidavičius (Do vidėnas), Rodūnės kam., i Maletus kam., kun. Svirs-kis — Žižmarų kam., kun. Gailiunas (Gailium) — šv. Rapolo bažnyčios kam. Vilniuje; kun. Alp. Varnas, šv. Rapolo bažn. kamendorius, Kaišėdorio klebonu.

Žemaičių vyskupijos kunigų permainingos. Perkelti: kun. Pr. Gričius, Tryškių kam., i Dusėtus kam.; kun. St. Razumas, Dusėtu kam. — i Tryškius; kun. J. Šnapš-tis, Tauragnų kam. i Lauksodės filiją (Varnių dek.); kun. A. Šiufinskis, Kurta-vėnų kam. i Plungės kam., kun. J. Ruibis, Plungės kam., i Kurtavėnus; kun. Čeponas iš Beržono filijos i Budrių kleb.; kun. Lialis iš Budrių i Beržorą fil.

Iš Seinų vyskupijos. Vیداوس reikaly ministeris pareikalavo iš J. E. Seinų vyskupo paliusuoti nuo kunigų pareigų pildymo kun. Zaleskį ir Montvilą už išklaušymą išpažinties ir palaidojimą stačiatikio.

Seinai. Šiomis dienomis Seinus buvo, aplankęs J. E. Vloclavko vyskupas Stašis-lovas Zdzitowiecki, lydimas pralotų kun. M. Lorentavičiaus ir kun. K. Koryckio.

SVARBU ŽINOTI.

Turime atspaudę šv. Rožančiaus tajemnyčias. Penkiolika tajemnyčių kainuoja 10 centų. Kalbantieji Gavenioje rožančių tepasirupina parsitraukti tajemnyčias. Adresuokite:

"Draugas"
314 E. Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

KAS REIKALAVIA
Kun. J. Stanislovas (Draugas) 314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.
Kun. J. Stanislovas (Draugas) 314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.
Kun. J. Stanislovas (Draugas) 314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Iš Lietuvos.

A. + A.
Aleksandra Burba.

Vasario 23 d. Kailluose, Kruopių par., Šiaulių pav., Kauno gub. numirė Aleksandra Burba, garsaus lietuvių tautos atgijimo istorijo kun. Aleksandro Burbos tėvas. Nabašnikas susilaukė žilos senatvės — ėjo 91-mus metus.

Laidotuvės atsiliko 25 vasario Kruopiuose. Išskilmėje dalyvavo du kunigai ir daugybė žmonių (bažnyčia buvo grūste prigrusta). Labai dailių ir graudų pamokslą pasakė kun. vikaras. Pradėjus pamokslininkui išdėstinti kun. Aleksandro nuopelnus, visi klausytojai apsiliejo ašaromis.

Amžiną atilsį garsaus veikėjo tėvo dušiai!

Traukinio suvažinėtas. Andai, Vilniuje greitaisi traukinys suvažinėjo palei stotį nesuskubusi praeiti pro kelią žmogų. Nelaimingai sudraskyta i šmotelius. Galva ir rankos rasta net po trečiuoju vagonu. Surankioti kūno šmoteliai nugabenta geležinkelio ligonbutin. Užmuštasai pasi-rodė esąs Virbalio geležinkelio elektrinės stoties tarnaujantis Vincas Abraitis, 50 metų vyras.

Teismas. Vasario 8 d. Vilniaus apygardos teisme buvo nagrinėjama byla miestietės Sofijos Pakalytės (Pakalis), jau 30-ties metų amžiaus, kaltinamos, kad ketvirtą sykį sučiupta buvo bevagiante. Už tai grėsė jai didelė bausmė, teisų atėmimas ir kalėjimas daugeliems metams. Teisme Pakalytė papasakojo tikrai graudžią savo gyvenimo istoriją. Pasirodo, buvo ji kitą kartą Kauno moterų gimnazijos mokinė; išstojusi tačiau, aplinkybių priversta, iš 4-sios klesos, papuolė toliam vargan, kad drovėdamos elgetauti, noroms nenorams turėjusi vogti. Teisėjai taip susigraudino jos istoriją, jog ne tik, kad visiškai išteisino Pakalytę, bet dagi sumetę čiapat teisme tarpu savės 4 rublius, paprasė teismo pirmininko intekti jai tuos pinigus.

Esperantininkai. Nesenai dar įsteigtoji Kauno esperantininkų draugija, matyt, labai veikli. Ji nuolat rengia visokias paskaitas, o nesenai buvo intaisiusi ir didelį esperantininkų koncertą-vakarą. Vasario 11 d. komercijos mokykloje šaukiamas buvo jau 15-sai viešas valdybos posėdis; tokiose susirinkimuose skaitomos

visos paskaitos. Šiam kartui tarp kitų patiekė paskaitą žinomas mūsų esperantininkas "Draugijos" redaktorius kun. A. Dambrauskas, kuris yra vienu iš veikiausiųjų Kauno esperantininkų.

"Balsas". Išėjo pirmasai "Balso" No. Eisiąs kas mėnuo. Vedas jį, kaip jau mūsų skaitytojai žino, p. A. Vėgėlė. Redakcijos adresas: Vilnius, Chivinskaja gatvė, No. 22. Kaina metams — 2 rubliu.

Sakalų mankštymai. Vilniaus mokslo apygardos globėjas pranešė vidurinių mokyklų direktoriams, kad Vėlykų šventėmis, balandžio 14 ir 15 d. bus surengti vakcininiai "sakalų" mankštymai (gimnastika), kuriuose turi dalyvauti visų mokyklų mokiniai.

Be teisų. Kai kurių privatinų lenkų techniškių mokyklų mokiniai buvo kreipijasi i švietimo ministeriją, prašydami leisti jiems laikyti kvotinius valdžios mokykloje, kad gavus technikų diplomą. Švietimo ministerija atsakė neleidžianti.

Braslavas. Ezerėnų ap. Braslavo parapija, žiūrint į jos plotą, bene tik didžiausia Žemaičių vyskupijoje; prie jos priklauso dar trys filijos: Opsa, Belmontas ir Pliusai, su parapijų teisėmis. Žmonės — ištautėję lietuviai, kurie daugiausia var-toja baltarusių kalbą. Lietuviškai kalbančių beužsiliko tik 7—8 sodžiai. Ačiū Dievui, kad dar atkeltas čia kamendoriūmi kun. J. Armalis, su tikru atsidavimu pradėjo kelti ištautėjusius lietuvius iš gilaus miego, ragindamas prie mokslo, prie skaitymo knygų ir laikraščių.

Nors aplinkybės sutrukdė tą garbingąjį darbą, bet vis dėlto palengva žengiamas jau pirmyn prie susipratimo. Braslavo bažnyčioj lietuviams skaitomos tik evangelijos lietuviškai. Reikalinga butų, kad šalip dabar atliekamų lenkiškų pamaldų, galėtumėm turėti ir lietuviškas, kitaip vis būsimė nepilnai aprūpinti dvasiškai. Opso apylinkėj gyvena beveik vien lietuviai. Bet per dvarininkų intekmę lietuviai baigia lenkintis. Belmonto ir Pliusų apylinkėj lietuviai visai subaltarusė: senieji tik žmonės be-gimė po žodį lietuviškai.

Dar užmiršau paminėti, kad Braslavo miestelis ap-suptas iš dviejų pusių ežerais, vidurys gi miestelio — kalnas, kuris išvėži, lyg kad žmonių rankomis būtų susipiltas. Reikėtų mūšų moka-

lininkams pasiteirauti apie tą kalnelį.

Neleistos draugijos. Kauno gub. draugijų reikalams komisija neleido įsikurti šioms draugijoms: Šiaulių susisėlypimo draugijos, Panevėžio moterų labdarių draugijos, Šiaulių moterų teisių lygybės draugijos ir Žagarės skaitymo mėgėjų draugijos.

Juozas Montvilas. Vasario 7 d. mirė Vilniuje a. a. Juozas Montvilas, Valst. Dūmos atstovas, Vilniaus žemės banko direktorius ir ižymus lenkų visuomenės veikėjas-labdarys. Jo mirtį ypach sunkiai atjaus Vilniaus lenkų visuomenė, kuri a. a. J. Montvilui mirus, nebeteko savo didžiausio-kapitalisto-filantropo. Juo vienu juk rėmėsi, gali sakyti, ir tokią "Lutnia", ir visokios lenkų prieglaudos Pranciškonų mūruose ir k. Šovinis-tu a. a. nabašnikas tečiau nebuvo, taigi ir mes, lietuviai, galime pilnai užjausti lenkų visuomenę josio nuostadine. Amžiną atilsį!

Šiauliai. Atvažiuojo paleis-tas iš kalėjimo 2-sios Dūmos atstovas A. Povylus, atbu-vęs metus bausmės kalėjime su kitais kauniškiais atsto-vais už žinomąjį savo atsi-šaukimą i rinkikus.

Nemakščiai. Res. apskr. Nemakščiuose atsirado la-bai daug visokių šundakta-rių, viliojančių iš žmonių skatikus. Miestelyje, pavz., yra B., kurs gydo nuo viso-kių ligų: nuo ausių skaudė-kių, dantų gėlimo, pilvo ir akių ligas, džiovią ir t. t. Ir visas ligas gydo taip, jog paskiau ir geras gydytojas nebegali išgydyti. Homeo-patija gi gydo pas mus ne tik bajorės, bet ir patis valstiečiai. Yra, tiesa, mieste-lyje ir fcleris žydas, kurs gan gerai išmano, tik skun-džiai žmonės, kad perbran-giai už vaistus imas. Pavyz-din, iš vienos moteriškės už vaistus paėmė 2 rb. 50 k., tuo tarpu kad tie vaistai ap-tiekėjo vos 47 kap. atseina. Kas savaitė atvažiuoja i Ne-makščius lenkas gydytojas. Gerai būtų, kad apsigyven-tų čia gydytojas lietuvis.

Joniškyje (Kauno gub.): yra vienklesė mergaičių gimnazija. Dauguma moki-nių—lietuvaits. Mokytoja gi rusė, lietuviškai visai nesuprantanti. Lietuviškai mo-kyti mergaites buvo pasiža-dėjęs vietinės valsčiaus mo-kyklos mokytojas S., bet nei mokytoja, nei vaikai, turbūt mokytojos pamokyti, jo ne-priėmė (f. Red.). Reikėtų tad patiems mokinių tėvams pasirūpinti, kad jų vaikai mokykloje būtų mokimi ir lietuviškai.

Nemakščiai, Res. aps. Jau kelinti metai kaip išteigta pas mus cerkvinė mokykla. Užpėnai, vietiniam klebonui pasirūpinus, atidengta ir bažnytinė mokykla, kurią lankė apie 100 vaikų. Mokė mokytojas lietuvius. Bet ši mokykla, nežinia, kodėl uždengta. Vaikai liko be mokyklos, nes cerkvinė mokykla vaikščioti nepanorėjo. Nemakščiai pradėjo rūpintis liaudies mokyklą turėti. Leidimas jau gauta ir mokykla gyvuoja; mokytojų paskirta rusas, buvęs vietinės cerkvinės mokyklos mokytojas, bet vaikų dar nepradeda sūsti.

Kaunas. Sausio 28 d. gubern. draugijų komitetas nutarė, kad neteisėtai užtvirtintos yra šios draugijos: Kauno lietuvių moterų, Panevėžio žitičių, Subačiaus „Šviesa“, Kauno lenkų „Ju-trzenka“ ir patarė joms prašyti leidimo iš nauja iš paties vidaus reikalų ministeriaus. Per tą patį posėdį uždaryta keletas ūkio būrelių Reseina, kad neparodė jokio savo veikimo.

Marijampolė. Ūkio draugijos „Žagrės“ apyskaita 1910 metų jau pabaigta. Po balansu, kurio aktyvas išneša 56153 rub. 45 kap. draugijos Valdyba jau pasirašė. Dabar revizijos komisija patikrina visas skaitlines. „Žagrės“ draugija 1910 metais uždirbo 12,065 rub. 15 kap.; iš tų pinigų užlaikyti keturioms sankrovoms: Marijampolėje, Vilkaviškyje, Kalvarijoje ir Pilviškiuose drauge su tarnaujančių pirklų algomis išleista 11,957 rub. 51 kap., gryno pelno liko 107 rub. 65 kap. Lyg visuotiniame susirinkime, vasario 24 dienos n. k., visi draugijos nariai turi teisę lankytis draugijos kontore ir patikrinti balansą.

Joniškyje, Kauno gub., kur tik pasisukti, vis ant aludės ar traktieriaus užsidursi. Ir girtuokliavimas, žinoma, nesimažina pas mus bet didinasi. O kur girtuokliavimas, ten ir nelaimės. Štai ir čia šiomis dienomis vienas nebejaunas žmogus, gerokai inkaušęs, beldamasis nuo alinės slenkščio, krito ant gatvės ir taip susimušė, jog ant rytojaus ir mirė. Tai geras pamokymas girtuokliams!

„Viltis“.

Vilnius. Neperseniai apskričio teisme buvo teisiamas tula Uršulė Stravinskienė už vagystę. Pasirodė, kad ta moteris per visą savo gyvenimą užsiima vagystėmis ir apgaudinėjimais. Meltais 1909 jinai atėjusi į Vilnių pas mariavitų kun. Tulabą ir išreikšus savo norą priimti mariavitų tikybą. Jinai pasisakiusi, kad esanti labai turtinga, turinti keletą dvarų, prižadanti mariavitams nupirkti daugybę bažnytinį daiktų: arnotų, kielių ir k. ir duosianti nemažai pinigų mariavitų koplyčiai atnaujinti. Žinoma, kun. Tulaba labai nudžiugo ir noriai priėmė ją į savo avelių skaičių. Tečiaus neilgai laukus, Stravinskienė vieną kartą pasilikusi pati vieną mariavitų namuose pasiėmė sau daugybę daiktų ir pinigais 100 rub. ir išbėgo. Mariavitai pranešė apie tai policijai. Stravinskienė liko sumta ir dabar už tai nubauta viena mėn-tais į kalėjimą.

Telšiai (Kauno gub.). Apšvietos ministeris nesutikęs duoti valdiškas teises Telšių vyrų gimnazijai ir p. Na rutavičienės moterų progimnazijai, kol nebus aprūpinta abi gimnazijos medžiagiais. Išlaikymui abiejų mokyklų kasmet reikalinga 17 tūkstančių rublių.

Uppyna (Res. pav.). Pirma kelių mėnesių atsibaldė čion kažkoks žydas, prusinių separatorių (centrifugų) fabriko agentas, ir įkalbėjo vienam ukininkui (Č.) paimti nuo jo separatorių „Pan.“ No. 2. Žinoma, išgyrė, kad tai naujausias ir geriausias darbo separatoriai, kad lengvų sukuti, gerai atskiria grietinę nuo pieno ir lengvų išvalyti, na ir nebrangūs: 132 rub., užmokant per metus, ir t. t. Žmogelis ir paklausė jo saldžios kalbos ir džiaugėsi, turįs separatorių, kokio visoj parapijo nerasi. Užtat koks-gi buvo jo nustebimas ir nuiminimas, išgirdus, kad tos pačios firmos No. 2 separatoriai yra gaunami už 43-45 rub. ir kad tai netikęs separatorius: prastai atlieka darbą, sunkus sukuti, o dar sunkesnis išvalyti, t. y. — vienas iš prasčiausių separatorių. — Gailėties buvo pervėlu. — Ot ir aiškus pripažinimas, kaip lengvu tam sus žmogus apgauti.

Kiburiai (Panevėžio ap.). 18 sausio pas mus buvo valdžia sueiga. Nutarta šventadieniais uždaryti aludes.

Liudvinavas (Kalvarijos apskr., Suv. gub.). Liudvinavo valsčionis per sueigą 23 sausio 1911 m. patvirtino nutarimą, padarytą 12 d. balandžio 1910 m., apie uždarymą šventadieniais smulkelių. Gerai buvo tada nutarta, gražiai išdėstyta priežastis... tik gaila, kad beveik per visus metus pasiliko be jokių pasekmių: smulkėms atidaryti šventadieniais užtėko pasagos nutarimo su 24 parašais, o vėl uždaryti — negelbsti nei tas puikus viso valsčiaus (drauge su pasoda) nutarimas! Pažiūrėsim, kokios pasekmės bus dabar aną nutarimą patvirtinus. Tečiaus, jeigu valsčionis ir toliau taip tvirtai laikysis savo prakilnaus pasirizymo, tai vis sykį bus išklaudyti.

Papilė (Šiaulių ap.) Neseniai buvo Kinkių kaimo sueiga. Nutarta skirstyti vienasėdžiais ir paaukoti vyriausybės siulomajai mokyklai 1 deš. žemės, sukirsti ir suvežti medžiagą.

Vilkaviškis (Suv. gub.). Jau visas mėnuo kai „Darbininkų Kriščiūnų Draugija“ savoje keptuvėje kepta duona ir pyragus. Sausio 29 dieną (n. k.), atidarė duonos ir pyragų parduotuvę. Iš pradžių viskas einasi ku geriausiai. Tris keptėjai nepėja kepti. Turės dar vieną pečių daryti, jei taip toliau eis. Kai-kurie miesto keptėjai griežia dantimis. Aną dieną benešantį bandukų gurbukus draugijos narį užpuolė vienas miesto keptėjas ir išbarstė visas po gatvę, manydamas tuo pabaidysias nuo pradėto darbo, bet niekas nei nemano bijoti.

Draugijos narių kas kartas dauginasi.

— Sausio 28 dieną (n. k.) buvo naujos apeliokės draimininkų įteigtos audimo ir guzikų dirbimo mokyklos pašventinimas. Ryte 11 valanda bažnyčioje atlaikyta

šv. Mišios. Per Mišias giedojo choras. Po Mišių naujon mokyklon susirinko gerbiams išteigėjos ir pašaliečių. Kunigas džiakonas Dobrila, atlikęs mokyklos pašventimo apeigas, pasakė gražų pamokslą lenkiškai ir lietuviškai.

Kiburiai (Panevėžio ap.). 18 sausio pas mus buvo valdžia sueiga. Nutarta šventadieniais uždaryti aludes.

Plūškiai (Panevėžio ap.). Šis didelis, arti miesto sodžius galv sutarė išsikelti vienasėdžiais. Nors daug buvo priešininkų tam sumanymui, tačiau jiems nepavyko jo sutrukdyti. Daugiausiai tame pasidarbavo vietinis viršaitis Just. Kulbis, geras ir teisingas žmogus.

Mokolai (Šunskų par., Marijampolės ap.). Rudenį čia labai gaisio kiaušės, bet dabar, ačiū šalčiams, liga jau prapuolė. Iš viso kiaušiu išgaislo 30.

Daugiai (Trakų apskr.). Neseniai mūsų parapijoje atsikito šitaip: Dvi moteriški, motyna su duktere, ėjo pasilausyti sau kuro nuo medžių, esančių žydų kapuose. Prisilausiusios jiedvi sausšakių ėjo namo tiesiog per plonutį ežero ledą. Paejęs 3 sieksnius nuo kranto abi suplumpėjo ežerui ir prigirė.

Rietavas (Reseinių apskr.). Sausio 9 d., nedėdienio vakare, Pajūrio sodžiuje buvo daug prisirinkę jaunimo iš to paties ir iš kitų aplinkinių sodžių „žiūzo“ pamušti. Per visą vakarą nevien tik-tai buvo šokta, dainuota ir „žiūzo“ mušta, bet daug paskaityta gražių iš gilios Lietuvos senovės apysakų ir apie alkoholio kenksmingumą. Skaitymas labai jaunimui patiko: ypatingai atsidėjo klausė apie alkoholio vartojimo pasekmes: šiuo sujudinti, atnaujino padarytus per šv. Mišias prižadus, niekuomet nebegerti degtinės ir kitų svaiginančių gėrų ir prikabinėti savo tėvus ir gaspadorius, kad jie nebeduotų šnapso nei per krikštynas, nei per pakasy-nas, nei per talkas. Jeigu kas iš jaunimo, ar vaikinai, ar mergaitės, pasigertų, tai pirmą kartą turi būti perspėjami, o jeigu, perspėjimas nieko nepadėtų — pamesti draugavus su jais. Kad šie nutarimai būtų užlaikomi, vaikinai vaikiną, o mergaitės mergaitę išsirin-ko sau už prižiūrėtojus.

Džiaugsmas ima, matant, kad mūsų jaunimas pradeda susiprasti. Jeigu visos būtų taip padorios, linksmos ir naudingos vakarų šokos, tai nei kūnigai, nei tėvai nešauktų ant jų.

Nesmagi žinia. Suvalkų gubernatorius Petras Stre-mouchov'as perkeliamas į Saratovą. Gaila ir liūdina gubernijai išleidžiant tą tikrą gerbiama ir mylimą valdytoją, kuris sunkiausiais laikais pataikė taip elgtis, kad kuogeriausiai pildydamas sunkias valdininko pareigas, nestumė nuo savęs žmonių, bet rodė jiems gerą širdį ir pelnė pagarbą ir meilę.

Suvalkai. Vietinis slapto-sios policijos viršininkas Pi-žalskis nuteistas 1½ metų arestantų rotosna ir sugrąžinti neteisėtai paimtų 90 rublių. Byla tęsiasi dvi die-

ni — 26 ir 27 sausio. Liudininkų buvo 32. Apkalinta Pižalskis tame, kad mušęs, kankinęs prie tyrinėjimo, slėpęs išgautų pinigų dokummentus, davinęs melagingus raportus. Teismas pa-reikalavo 300 rub. parankos, bet niekas nedavė, todėl nu-teistasis tuojau nugabenta kalėjiman.

Mokinių surašas. Sausio 18 d. buvo paskirta surašyti visus pradinių mokyklų mokinius. Tokiu būdu Vilniaus mokslo apygardoje yra ži-nios iš 6 tūkst. mokyklų.

„Šaltinis“.

Lietuviai Svetur.

Rostovas prie Dono. Teko man būti vestuvėms. Svečių susirinko apie 40 žmonių; visi linksminosi padoriai: žaidė, šoko, dainavo, šneku-čiavos. Taip besilinksminant, atėjo dar viena lietuvių šeimyna, tik jau sulenkėjusi. Atėjo tuoj pradeda kalbėti lenkiškai. Priminus p. B., jog čia lietuvių vestuvės ir jog visi čia supranta lietuviškai, p. S. iš sulenkėjusios šeimos pradėjo ginčytis ir užmetinėti lietuviams, kad jie skiriasi nuo lenkų, nemėgstą lenkų kalbos, priešingai gi, jo nuomone, reikia lenkus mylėti, nes jie lietuvių pagonis ap-kriktiję, o dabar tie lietu-viai šalinasi nuo jų ir t. t. Tai vėl užmetinėjo, kad tarp susirinkusiųjų esą nemokan-čių lietuviškai. Ir kas gi? Pasirodė, jog iš visų tų ne-mokančių — vienas baltaru-sis, bet jis lietuviams prie-lankus ir nuolat jų susirin-kimuose dalyvauja, o antras mokiny realistas S., lietu-vių tėvų šūnus, tik lietuviš-ka kalbėti nebeprisitaikęs ir ne-bemokąs. Nūrodžius jam, kaip lietuviui, reikalą mo-kyties tėvų kalbos, atsakė: „nežalaju“.

Taip tat „lenkai“, atėjo penkiese lietuvių susirinki-man, visus nori priversti lenkiškai kalbėti. Bet nebe tie laikai, jau ir lietuvių ne-taip lengvai pasiduoda. Ne, ponuliai, savo namuose gali-te, kiek tik norite, lenkiškai kalbėti, bet atėjus lietuvių susirinkimui (patiems lietuviškai mokant), stengties priversti visus lenkiškai kalbėti, tai jau tiesiog netaktišk-ka. Mokėjimas lenkų kal-bos, tai dar neapšvietimas. Visi mes čia atvykome, ska-nesnes duonos ieškodami, o atradę, tuoj užsimirštame lietuvių esą; išmokę kiek lenkiškai, patekę lenkų si-kurin, apsišvietę (sic), pra-dedame niekinti visa, kas tik lietuviška: kalbą, papro-čius ir pačius lietuvių, kai-po prasičokus.

Kiek žinau, Rostovo lietu-vių šeimos kalba namie lenkiškai arba ir rusiškai. Vaikai, neišmokę iš mažens gimtosios kalbos, paaugę jau visai nutausta ir pasida-ru lietuvių kalbos priešininkai. Priminus tėvams, kodėl nemokia vaikų lietuviškai, atsako: „užaugę išmokės, ko čia savo kalbos nemokės!“ Tėvai! labai apsirinkate, taip sakdami. Jums dar ro-dosi, jog tai „savo“ kalba, o vaikams ji bus jau svetima ir užaugę sakys, kad lietu-viškai kalbėti „nežalaju“. Kas tuomet bus kaltas? Tik tėvai. O vaikai, kurie dar jausis esą lietuvių, ir kal-bėti nemokės, tai kaltis tik tėvus, kad mažų nemokė. Lietuviai! daugiau tautišk-

ko susipratimo! Gana būt lenkberniais!...

Čiornaja Padina, Samaro-gub. Pereitą vasarą pradi-nės mokyklos namas dėli-stokos vietos tapo padidin-tas ir perdirbtas į dvi mo-kyklias. Abudu mokytoju lie-tuviu. Mokinių iš viso — 82. Visi mokiniai — lietuviai. Užlaikymą mokytojams ir mokyklom duoda žemietija (zemstva). Per Naujus Me-tus vietinio klebono kun J. Striko ir mokytojų trusų su-rengta buvo mokyklų ir šiaip-jau vaikams eglėlė. Pa-čių vaikų deklamuojamos buvo lietuviškosios eilės, gavieji pašnekėsiai. Buvo dai-nuojamos lietuvių dainos, iš-mokytos vargonininko p. A. Glemžos. Viskas buvo lietu-viškai. Pabaigoje padalyta donovėlės vaikams. Įspu-džiai pasiliko labai malonūs.

Dar prieš Kalėdas vargo-nininkas iš vietinių sodžiaus vaikų ir mergaičių sutaisė bažnytinį chorą. Nebuvo, manau, tai lengvas darbas, nes sodžiūje yra maža pa-rinktų balsų, o ir tiems, nežinant gaidų, nēr taip leng-va mokyties. Vienok choras susidarė tikrai geras, ir da-bar per pamaldas suteikia mums nemaža malonumo ir pasigėrėjimo. Už tai ačiū vargonininkui ir choris-tams.

Liepojaus lietuvių kolio-nijoje gyvena keliolika tūks-tančių lietuvių, iš sodžių at-keliavusių, įvairaus užsiė-mimo: mokinių, darbininkų; mokslus išėjusių mūsų inte-ligentių visai nedidelis bū-relis. Nors etnografiškoji Lietuva iš čia gana arti, te-ličiaus lietuviškas ženklu tiek tematyti, kiek ir tolimuose Rusijos miestuose: Odesoje, Maskvoje, kur lietuvių kur-kas mažesnis būrelis. Tokia-me būryje, kaip čia Liepo-jūje, lietuvių daug ko galė-tų labai lengvai nuveikti kultūros srityje. Tuo tarpu jie čia turturi „Pašalpos draugiją“; ir dviklėsę mo-kyklą, kuriai nekaip sekasi.

Prie švietimo įstaigų aš prisikaitau ir lietuvių knygų-sankrovą. Seniaus čia buvo dvi lietuvių sankrovos ir vie-na lietuviškai-lenkiška; šian-dien tegyvuoją tik viena, ir ta pati, kaip patyriaus iš pa-šnekėsio su p. Virkutiene, knygyno laikytoja, serga mirtina liga. Naujų knygų jau visai nebetraukiama, iš-skiriant maldaknyges ir ka-lendorius: mat, senųjų nie-kas neišperkas; daugeli knygų atiduoda už pusę kainos, kaip jiems patiems atsidėję, ir tai mažai kas teina; retą dieną parduoda už porą rublių, daugiaus už kelias dešimtis kapeikų; abejoją, ar nereikšią visai likviduoti. Taigi Liepojaus liks visai be lietuvių knygyno. O čia pat lietuvių knygų sankrovos ver-čiasi kuopuikliausiai; kita-taučių pavyzdys mažai lie-tuvių čia tepatraukė.

Liepojaus lietuvių labai toli pasilikę užpakalyje kito Latvijos miesto — Rygos, kur lietuvių gyvenimas, ypač pastaraisiais metais, ėmė virsti virti; net netau-tusieji lietuvių pradeda smarkiai linkti lietuvių pu-sėn. Čia Liepojaus, liūdina ir priminti, lietuvių kur-kas labiau už kitų miestų lietu-vius tebemėgia lenkybę; dau-gelis sodiečių, ir pastarai-siais metais čia atkeliavusių iš viso vieko stengiasi išidė-ti kiekvieną girdėtą lietuviš-ka-lenkiško kratinio žodi, nesikaitant jau seniaus atke-

liavusių, kurie, syki, išiki-bę į lenkybę, turisi jos, it kūdikiš motynos sįjono. Ži-nau daugelį tėvų, kurie savo vaikus net rykšte baudžia už kiekvieną ištartą be len-kiškosios galūnės ar prad-žios lietuvišką žodį; siun-čia žaisti su sulenkėjusiais vaikais, kad greičiau už-mirštų savo tautos kalbą; kurie neįstengia nė kelinto-jo žodžio lenkiškai vaikams galvon inkalti, tie perkasi lenkiškus elementorius bei katekizmus ir šiaip taip žle-beriuodami, moko vaikus bent lenkiškų poterių. Syki dvi pažįstami moterėli su ašaromis meldė mane, kad joms bent trejetą kartų per-skaityčiau iš knygos lenkiš-ka „Tėve mūsų“, mat, var-gų šiu temokėta skaityti vien iš tos knygos, iš kurios jau-nos būdamas skaityti mokė-si iš lietuviškos; turbūt ke-tino savo vaikus to paties mokyti, nors pačios, kaip matote, nēkiek nepaįtegdamos. Vos perkalbėjau mesti tą kvailą lenkų uodegos gau-dymą. Tai visai ne naujiena; juk prasto sodiečio „ponų“ tarpan patekusio, pirmasis rūpesnis pačiam likti „po-nu“, tai yra, nei daugiau, nei mažiau, kaip tik „len-kiškai“ švebeldžiuoti su jais. Bažnyčioje katekizmo mokyties didžiūma tėvų sa-vo vaikus verčia tik lenkiš-ka. O klebono Vizbaro tak-tika lietuvių dalyke tikrai keista ir net artimesiems ne suprantama.

Arti prisiziūrėjęs Liepo-jaus lietuvių gyvenimui, ro-dos žmogus kvėpsioji Vil-niaus gubernijos kokio tam-saus, lenkų baigiamo ryti kampelio oru. Tiesa, kam ga-li pasirodyti, kad čia aš per-sūriai pasakiau; bet man rodos, kad nēkiek nebūsiu perdėjęs. Čia aprašyti tie-lietuvių, žinoma, toli gražu ne visi tokie: yra ir labai gerų, mylinčių savo tėvynę, visa širdžia užjaučiančių jos skausmus; liūdina tik, kad tokių mažuma. Seniaus net mokinių lietuvių būda-vo čia gana didokas būrelis, šiandien visuose Lietuvos kampeliuose pridygus vidu-rinių mokyklų, Liepojaus mokyklose mokinių, lietuvių skaičius labai sumažėjo. La-bai gaila, kad čionykščiai lietuvių neįstengia praplė-s-ti savo Šelpimos draugijos, kuri aprūpintų pradinių apšvietimu visus aplenkėju-sių, pabriukų, dūmuose smilkstančių darbininkų vaikus, jiems nabagučiams nėra kitokio kelio išbristi iš tos lenkybės ir tamsybės putros.

Korespondencijos.

BOSTON, MASS.

Pernai vasarą du ruskiu: Andrius Ipsen ir Wasilė Ivankowski miestelyje Lynn (šaly Bostono) plėsi-mo dėlei užpuolė vidudieny-je ir užmušė du žmogus: To-mą Landregan'ą, fabrikantą ir James'ą Carol'ą, po-liemona. Abudu žmogūdžiū tapo pasmerktu mirtin ir ne-seniai atliko savo bausmę, t. y. mirė ant elektrikos ke-dės. Bet mirtis įdvyvųjų bu-vo nevienoda. Andrius Ipe-nas priėmė katalikų tikėji-ną, mirė lydimas kunigo. tu rėdamas akis įmeigtas į nū-kryžjavotąjį. Gi Wasilė Ivan-kovski, kuris tuojau suim-tas apreiškė netikis į Dievą, mirė būrydamas ir keikda-

mas maskoliškais lenki-mais. Prieš sėstant ant elek-trikos kedės, buvo abudu už-klausti apie savo paskutinį norą. Ipsen prašė padėkoti kalėjimo sargams už gražų apsiėjimą ir su visais atsis-veikino mandagiai, o bedie-vis Ivankowski apreiškė, kad norėtų atgauti laisvę, kad dar nužudžius nors pen-kis policmonus. Tai kokių pasiutimų bedievybės peri-ma žmogaus širdį. Šiurpas ima pamislisjus.

Bastenis.

ATHOL, MASS.

Šis miestelis guli 82 myli atstu nuo didmiesčio Bosto-no, į vakarus, pagal Boston & Maine geležinkelį. Topo-grafiška išvaizda puiki: iš trijų pusių kalnai, per vidu-rį upelis, vadinamas Miller River. Dešimtas nuosimtis gyventojų lietuvių. Apie juos čia truputį plačiau pa-kalbėsiu.

Lietuviai pradėjo apsigy-venti šitame miestelyje apie 1889 m. Seniausieji ir lig-šiol dar gyvi — tai J. Braš-kis, F. Baltrušinas ir našlė Nevedauskienė. Dabar yra prasigyvenusių šiek tiek lie-tuvių, turinčių nuosavius namus. Šeši blaivininkai lai-ko susidėję drapanų ir čė-verykų krautuvę. Naujai įsi-taisę parduotuvę mėsinin-kas. Keturi prakilnesni vy-rukai susidėję atidarė „gro-serį“. Bet deja! mūsų tau-tiečiai nelabai nori lanky-ties pas savuosius. Kiti sa-ko: negali mat fabriko dir-bti, nori dykas stovėti — ge-riau aš pas anglą nueisiu! Broliškos meilės tarp mūsų lietuvių, galima sakyti, vi-sai nėra, o jėi yra, tai tik prie baro pas „Elsworth'ą“. O kokios pas juos šnekos? — Gaila pasakyti, iš jų lupų iš-girsi, daugiausai apkalbas, išpeikimus, pažeminimus, iškaneveikimus!

Jau geras laikas, kaip čia gyvuoja drag. Austros Var-tų Dievo Motinos. Turi gerą kruvą kapitolą ir nuosavią svetainę (salę). Bet kas joje veikiama? — Apart mitin-gų ir šokių — niekas! Jei kas iš jaunimo nori mokin-ties teatro, giedojimo arba kitko, tai reikalaujama 10 dol. už vakarą. Vietinis jau-nimas ne ką tegali tokiose aplinkybėse veikti.

Aš patarčiau viršminėtai draugijai duoti salę vaka-ras uždyką (atsiskaitant sau tik už šviesą ir šilumą). Tuomet salėje galėtų moky-ties giesmininkų choras, ga-lima būtų pasiskaityti joje laikraščius, pramokti anglų kalbos. Vis tai geriau, ne-kaip praleisti vakarą kur norints smuklėje. Galima būtų prikabinoti viens kitą tapti piliečiais, nes gėda pasakyti: dabar Atholyje yra 800—900 lietuvių, o pi-liečių tik 7!

Be to, reikia, kad čia būtų lietuvis kunigas, ne taip, kaip dabar yra, kad atva-žiuoja lietuvis kunigas iš Clinton'o vieną sykį į mėne-sį. Atholyje daugiau lietu-vių, nekaip Clintone, todėl išpultų, kad kunigas gyven-tų Atholyje, o važinė-tų Clinton'ą, vieną sykį į mė-ne-sį (Clintone kunigas turi savo glėboje sykiu lietuvių ir lenkus. Pagalios, ten yra bažnyčia ir klebonija. Red.). Pas mus galėtų užsilaikyti kunigas ant vietos, tik vat mes nenorime, nesirupina-me! Butų metas nustoti mie-gojus. Siųskime prašymą pas vyskupą!

Ex-Vabaliukas.

BALTIMORE, MD.

Kovo 5 dieną švento Kazimiero draugijos kareiviai uniformose apvaikšėjo savo patrono dieną, eidami prie šv. kunijijos in corpore. Šv. Jurgio kareiviai dalyvavo ir-gi sykiu bažnyčioje. Kun. J. Lietuvnikas pasakė gražų pamokslą apie šv. Kazimierą ir jo nekaltą gyvenimą.

S. L. R. K. A. Seimo reikaluose buvo mitingas 13-tos kuopos kovo 5 d. Narių susirinko daugiau, kaip 100.

Pasirodė, jog 30 d. sausio balius nusisekė ir davė pelno \$137.00. Seimo lėšoms uždegti nutarta parengti pikniką 15 d. gegužio. Toliau buvo šneka, kokias sales paimt sesijoms, teatrui ir koncertui, kokius ženklus delegatams parupint ir koki hotelį paieškoti, kuris būtų netoli nuo seimo salės.

Pirmininkas J. Vasiliasukas pranešė, kad klebonas meldė Jo Eminencijos kardinolo Gibbonso su iškilmingomis mišiomis pradėdant Seimą ir kad kardinolas apsiėmė priburti, bet neankščiau, kaip 10-tą valandą, ryto 30 gegužio. Tai delegatai turės laimę pamatyti bažnyčios kunigaikštį Seimo pamaldose.

J. Vasiliasukas daug darbavosi kad išgavus nuo gelžkelių Co. papigintus tikėtus delegatams į Seimą; bet kompanijos pareikalavo parodyti, jog suvažiuos nemažiau, kaip 100 delegatų. Jei-gu 100 delegatų nebus, tai kompanijos visai nenuleidžia nieko. Jeigu gi būtų 100 delegatų, tai gerą nuosimtį numuša, sakykime, jeigu 15.00 dol. tiktai, tai gautų tik už 6 dolerius. Mėginta abiejų susivienijimų delegatus sutraukti į daigtą, bet kad neskyti ačiai, tai nepriėmė ir tokiu būdu nenusisekė numazinti kelionės lėšas.

I susirinkimą atsilankė iš S. L. A. kuopos delegatai, kviesdami visus lietuvius dalyvauti parodoje, kada bus suvažiuojamas visų pašalpių draugijų delegatų. Musų kuopa atsisakė lankyties jų konferencijoje.

Kuopa išrinko savo korespondentą J. Karalių, kad tankiai praneštų į „Draugą“ apie visokius bėgančius Susiv. reikalus ir padavinėtų kitokias žinias iš Baltimorės. Turime gražų organą „Draugą“, kuriame randa-me gražių žinių ir skaitymų, norime, kad ir iš musų miesto būtų straipsnelių, o ne vienias nenori nieko parašyti į „Draugą“. Tai gi šiuo metu raginu visus rašyti, kas tik kokią žinutę turite, kad tilptų „Draugą“. Tuomet tik turėsime pilnai žinių iš Baltimorės, nes vienas negali apėit viso miesto ir teisingų žinių paduoti. Kad ir 10 žodžių parašysit, vis tai bus šiočia tokia žinia iš Baltimorės.

O dabar vienas reikalas. Visi gerbiameji šanariai Susiv. L. R. K. A., matome savo didelį ir gražų organą. Tai-gi reikėtų, visiems apmąstyti jo išlaidas. Išleisti jis atsieina tukstančiais, o tik už 24½ centų puošia mūsų namus, kas savaitę pranešdamas šimtus žinių, kurių vienu vakaru, be abejonės, negalima išskaityti. Už tai mes turime stoti už „Draugą“, kad jis ir po seimo vėl būtų mūsų organu, bet ne už 25 centus, nes tai nėra galimu dauktu, (patįs jaučiamė, kad darome skriaudą geram laikraščiui).

tai jau mažiausiai už 50 centų nuo šanario. Juk atsime-name, kaip daugumas gailėstavo, kaip neturėjome organo, sakė, kad ir 75 centai, reiktų mokėt by tik organą gaučiau. Visi tai stokime už „Draugą“.

— Uršulė Kalinauskiutė su džiaugsmu dėkavoja „Draugo“ Redakcijai už patalpinimą paieškojimo jos tėvo, kuris tuojaus atsišaukė. Jijė buvo paieškojusi per Chicago „Lietuvą“, bet be pasekmės. Tai gi velija visiems su panašiais reikalais kreipties į „Draugą“.

— 5 d. kovo vietinis lietuvis, vardu Savickas, per apsirikimą išgėrė vitrioliaus. Jo manyta tai esant degtinę. Išliko gyvu, nes laiku supėjo ligonbutin nuvežti.

J. K.

MAHANOY PLANE, PA.

11 d. sausio 1911, atsitiko didelė nelaimė Jonui Magdušauskui, nes stritkaris jį visą sutrynė į šmotus. Konduktorius ir motormonas pa-bėgo į krumus, kaip kiti kalba. Nabašnikas buvo 26 metų, nevedęs, 5 metai Amerikoje. Kauno gub ir apskričio, iš Kalniškių (viensėdi-ja). Jeigu kas iš giminių norėtų platesnių žinių apie nelaimingą, gali atsišaukti pas jo brolį, Sako, jo sesutė esan-t Amerikoje, bet nežinia kur.

A. Magdušauskas, 1335 Glyndon ave., Baltimore, Md.

J. K.

PITTSTON, PA.

Angliški laikraščiai rašo, kad West Pittstone viena moteriškė rado sužeistą žvėrį blį pagal savo namus ir, pasigailejęs paukštelio, išinė-sė jį į vidų, kur jį laikė iki žvirblėlis nepasveiko. Nuo to laiko žvirblis visados sukinėjosi aplink tuos namus.

Netrukus moteriškė apsirgo šiltinėmis. Liga nuvarė jai nuo galvos plaukus. Pamatęs tai, dėkingas žvirblėlis pradėjo nešioti jai iš visur plaukus. Stebėtina, kad plaukai buvo tokios pat spalvos, kaip ir moteriškės gyvieji. Tik du plaukai pasitai-kė atnešti kitokios spalvos, bet tuomet paukštelis parodė, jog jam gaila apsirikimo. Tai mat kokių dauktų neat-sitinka.

Kar.

KINGSTON, PA.

Vasario 28-tą dieną š. m. tapo sužeistas Jonas Kar-laitis angliakasykloje „No. 4“ Kingston Coal Co. Pilni karai atitrukę, pasileido nuo virvės ir užvažiuo ant Kar-laičio, kursai tuomet dirbo. Viena koja visai nuva-žuota, o kita ir baisiai su-žeista, taip kad gal turės nu-piauti.

Persergstu lietuvius prie-šion taip vadinamąjį „Indijonišką daktarą“ arba „Bronco Charley“, kurio tikslas yra prisilupti pinigų iš ateivių, lietuvių, slavų ir lenkų. Aš asmeniškai pa-žinau kelis žmones, ką pas jį padėjo pinigų, o nieko ge-ro nepatyrė. Tas „daktaras“ duoda kokių žolių, kurias ga-lima rast bile pievoj ir ku-riąs vartojant tik daugiau nustoji sveikatos. Lietu-viams reiktų sergėtis tokio „Indijoniško daktaro“.

P. J. Žuras.

MERIDEN, CONN.

Lietuvių skaitoma 200 su-viršum. Yra tai mišinys iš kauniškių, vilniškių ir su-valkiečių. Draugijos — 2, D. L. K. Gedimino ir šv. Ka-zimiero. Pastaruoju laiku pirmoji draugija nusilpnėjo, bet užtai Kazimierinė pa-didėjo.

Daug lietuvių sulenkėju-sių, bet dabar pradėdame vienaip dirbti tautiškoje dir-voje.

Darbas čia nesunku gauti. Uždirbamą dieną nuo 1.50 iki 3 dol. Lietuviai čia neuž-sigyvena, gal dėlto, kad rei-kia pasimokyti darbo.

Čia būnas.

WILKES-BARRE, PA.

Naktį iš subatos į nedėlia mūs apielinkę aplankė gau-sus lietus su žaibais ir griauštiniais. Kadangi suba-toje ir prieš tai buvo labai šalta, tai niekas nelaukė lie-taus, o juo labiau griauštinio — tai nepaprastas šiuo metų laiku apsiereikšimas.

Apie Wilkes-Barre perkūno užmušta daug kiaulių ir su-dėginta nemažai tvartų bei daržinių.

Musų puiki nauja mūro bažnytelė jau baigiama sta-tyti, gegužės mėnesyje ren-giama jos pašventinimas.

Nors lietuviai katalikai, klebono raginami, noriai ir gausiai aukoja maldnamiai, tačiau jų aukų toli dar ne-užtenka milžiniškų iškaščių padengimui. Tai gi, kad kito-kiu keliu, ne kolektojavimu, pasipelnus bažnyčios nau-da, rengiama parapijos fai-rai, kurie prasidės 26 d. ko-vo sklepe po naująją bažny-čią. Klebonas kun. Vizgirda jau užsakė puikių dauktų iš New Yorko. Gi kelios jau-nos, darbščios parapijos mergelės nuo seniai renka nuo vietinių ir apielinkės miesčiųkų vaizborių dova-nas fairams.

Reikia tikėtis juos pilnai pasiseksiant.

NEWARK, N. J.

Kun. Mykolas Petraus-kas, neseniai pribuvęs iš Lie-tuvos, Žemaičių vyskupijos, tapo priimtas į New Jer-sey's vyskupiją ir paskirtas į Newarką pas kun. Stakne-vičių už asistentą.

Darbai eina pas mus puse-tinai, bet iš kitur atvažiuo-siam nelengva gauti darbas.

R.

NEWARK, N. J.

Keli mėnesiai atgal Ne-wark'e susitvėrė „Lietuviš-kas Demokratiškas Kliu-bas“. Kliubo užduotis — už-siimti vien politika. Sausio 30 d. šių m. L. D. klubas, savo susirinkime, nutarė reikalauti nuo miesto val-džios į vakarinę mokyklą lietuvių mokytojo, bet pirma negu paduosim prašymą, rei-kia sužinoti skaičių, kaip daug rasis norinčių lanky-ti vakarinę mokyklą (night school). Kovo 7 d. šių m. bu-vo sušaukta visuotinis susi-rinkimas (mass meeting). Sumanytojai labai nudžiugo, pamatę susirinkusių to-rą didelį skaičių, nes vardus užrašė norintieji mokyties vakarinėje mokykloje 150. Tai gi pasitikime, kad miesto valdyba mus prašymo iš-klausys, jei taip didis skai-čius reikalauja. Tik musų raudon-raikščiams lietuviams

mokytojai ir mokyklos ne-reikalinga, nes vienas tok-sai raudon-raikštis pats ne-padaavė savo vardo, ir kitus dar atkalbinėja, kad nesi-rašytų. Jiems rodos, kad jau jie ikvalei moka niekinti ku-nigus ir tikinčiuosius.

Naujų narių prisirašė tą vakarą apie 50. Tai gi dabar L. D. K. turi suviršum 100 narių. Bet jeigu visi lietu-viai suprastų dabartinį po-litikos reikalingumą, tai mi-nėtas klubas privalėtų tu-rėti, ne vieną šimtą, bet kelis šimtus narių. Mat daugelis lietuvių pasitenkina vien pludimais valdininkų, kad negerai, o nesistengia turėti balsą rinkimuose. Tai žino-ma, kas išrenka valdininkus, tiems valdininkai tarnauja.

Artojas.

NORWOOD, MASS.

Šitame miestelyje darbai sumažėjo. Daugelis žmonių be darbo. Lietuvių bus į 500. Daugelis turi nuosavius nam-us. Bažnyčios dar neįėjus. Pridera prie So. Bostono pa-rapijos. Iš draugijų yra: Dr-ja D. L. K. Keistučio, ku-ri drauge priguli prie S. L. A. 113 kuopos, T. M. Dr-ja ir L. S. Sajunga. Pernai su-sitvėrė dr-ja šv. Jurgio ka-reivių ir sykiu 81 kuopa S. L. R. K. Amerikoj. Šita drau-gija didinasi, auga šanariai ir turtas. 19 d. vasario atsi-liko prakalbos. Žmonių pri-sirinko pilna svetainė. Kal-bėtojas J. Jaruševičis iš So. Bostono pagyrė Amerikos Organizaciją, o labiausiai pagyrė S. L. R. — katalikų Amerikoj ir ragino prigulėt visus. Antras kalbėtojas kun. T. Žilinskas aiškino apie reikalingumą mums bažnyčių, knygynų, mokyk-lų ir prieglaudų namų: ta-da — sakė jis — galėsime pa-sivyt kitas tautas. Ragino rašyties į katalikiškas drau-gijas ir nurodė keletą musų cicilikučių klaidų, nes jiems beklauant ir ausis kaiku-rių, jų paraudo iš gėdos. Antru kartu kalbėjo J. Ja-ruševičis apie blaivybę ir ra-gino tapti Blaivininkų Su-siv. nariais, nes girtybė tai musų didžiausias nepriete-lius. Žmonės užsilaikė ra-miai ir matyt buvo jų užga-nėdinimas iš viso vakaro. Prisirašė naujų draugų 11 — prie draugijos ir S. L. R. K. A.

25 d. vasario tos pačios draugijos atsiliko balius. Žmonių prisirinko didečiai. Pasilinksmo gražiai ir draugijai atliko geras pel-nas. Ištariu visiems atsilan-kusiems prakalbose ir į ba-lių širdingą acių.

Dr-jos Narys.

WATERBURY, CONN.

Mūsų mieste daug lietu-vių. Yra šv. Juozapo para-pija, bet daugelis į ją ne-pridera ir da-gi visokiais būdais mėgina gerus katali-kus nuo jos atitraukti, o katalikai jau per daug ap-tisileidė. Pažiūrėkime, kaip musų priešai darbuojasi: da-ro visokias prakalbas, kvie-čia į jas mus, katalikus, bru-ka mums į rankas savo laik-raščius ir visokias knygas, kad tik skaitytumime. Kata-likai, bukime atsargūs! Ne-seniai teko man girdėti dirb-tuvėje keletą atskalamų kalbant apie kunigus. Die-vulau tu mano! Reikia tie-siai, artistikiškai išpausty-taure, ex-prezidentas Roo-

ras, bet ir visi kunigai ne-geri; netik kunigai, bet ir visi vyskupai... Jiems ne-geri net bažnyčios tarnai: vargonininkai, zokristijo-nai ir t.t. Dieve apsaugok nuo tokių šviesuolių!

Darbai visai sumažėjo. Vieni dirba tik po 4 dienas, kiti po 5 dienas į savaitę. Neuždirba, bet smuklėse pra-leidžia paskutinius centus.

J. A.

Naujienos iš Amerikos.

Daugiausia anglies Illi-nois'e.

Urana, Ill. Valdžios geo-logai apskaitė, jog Illino-jaus valstija turi didžiau-sius visose Suvienytose Valstijose anglies guolius: trisdešimts septynis tūkstančius (37,000) kvadrati-nių mylių, į du šimtu bilijonų (200,000,000,000) tonų. Iš 66-šių angliakasyklų kas met išima po devynis mili-jonus tonų, taigi anglies už-tekas dar daugeliui metų.

Nesaugu laikyti pinigų na-mie.

Joliet, Ill. Sudėgė čia me-dinis namelis, kuriame gy-veno Williams Fleming. Sy-kiu su nameliu supleskėjo ir du tukstančių penki šim-tai dolerių, kuriuos Fle-mingas, vietoje sudėti saugioje bankoje, laikė paslė-pęs po karpetų. Toji suma buvo visas jo ilgų metų už-darbas, taigi nedvyai, kad žmogelis atsiminęs apie pas-lėptą turtą, norėjo išgelbėti jį iš liepsnų, bet ugniagesiai laiku pamišusi sulaukė nuo-neišvengiamos mirties.

Nušovė gerą savo draugą.

Ladysmith, Wis. Lenkas Jurgis Drvenskį ir tulas Dave Plummer buvo gerai draugais. Jiedu gyveno Do-nald miestelyje. Šiomis die-nomis jiedu atsilankė La-dysmith'e ir apsinakvojo Manley viešbutyje ir, kaip draugai, viename kambarė-lyje. Nakčia viešbučio tar-nai ir arčiausia draugų kam-bario miegoję svečiai išgir-do keturis, vienas po kitam, revolverio šuvis. Išiveržė judviejų kambarin, rado Drvenskį negyvą lovoje, o Plummer'ą ramiai revolverį bevartantį. Žmogžudį čia-jau areštuota, bet išrodė jis pamišusiu ir turbūt parok-sizmui užėjus, nužudė myli-ną draugą, nes jokios prie-žasties kerštui neturėjo.

Auksinės vestuvės sukaktu-vės.

Pasadena, Cal. Turtingas bravorų savininkas, Adol-fas Busch ir jo žmona ap-vaikšėjo 50-tas savo ves-tuvių sukaktuves. Jų palo-ciun susirinko jų vaikai, anukai ir pra-anukai, ir vi-si, sykiu su gerais linkiė-mais, atnešė gražias dova-nas. Prie tos progos senelis Busch apvainikavo savo pri-siegą iš Frankforto, Vokie-tiją, partraukta karuna, už kurią užmokėjo du šimtu tūkstančių dolerių. Jijė pa-dirbta iš gryno aukso ir dic-mantais ir žemėingais pa-dabinta.

Nuo negiminių Busch'ai aplaikė dovanas nuo šių as-menų: Vokietijos valdonas Vilius atsiuntė auksinę, gra-sią, artistikiškai išpaustytą, taure, ex-prezidentas Roo-

seveltas — taipogi auksinę taure, Suvienytyjų Valstijų prezidentas Taftas — auks-inę, naujo išmislo, 20-dole-rinę gražioje dramblio (slo-uiaus) kaulo dėžutėje, ir daug kitų įžymių asmenų nepamiršo šiųjų sukaktuvių.

Tą dieną Busch'ai dova-nojo žymias pinigų sumas įvairioms labdarybės įstai-goms, o savo bravorų dar-bininkams paveldijo švesti, neatrokuodami iš jų mo-kesties.

Neregiai susipešė.

Philadelphia, Pa. Vieti-nėj neregijų istaigoje su di-džiausiu įnirsimu susipešė jos gyventojai, taip kad rei-kėjo policijos pagalbos, kad juos perskyrus. Kovoje da-lyvavo 135 neregiai, kurie, kuom galėdami, vienas kitą daužė, rodos, kogeriausias akis turėtų. Mat ir jų esa-ma išdykėliu.

Vagi sugavo.

New York, N. Y. Valdžios agentai nors sunkiai, bet pa-sekmingai darbavosi „keletą savačių ir suėmė vagi, ku-ris, pavogęs 45 tūkstančius iš kariškojo laivo „Geor-gia“ kasos, buvo pabėgęs. Yra juomi laivo kasininko pagalbininkas.

San Francisco's politikie-rius uždaryta kalėji-man.

San Francisco, Cal. Ka-daisia turtingas ir labai i-tekmingas ne tik San Fran-cisco's, bet ir visos Kalifor-nija valstijos politikoje Ab-raham Ruef, garsus apgavi-kas ir viešojo turto vagis, pradėjo keturiolikos metų kalėjimo bausmę valstijos kalėjime San Quentin'e.

Ruef, budamas augstu val-dininku prie majoro Schmid-to ir politišku bosu, dasilei-do visokių nelabysčių, už ku-riuos tai darbelius ir pateko dabar kalėjiman.

Scena geresnė už vyrą.

Springfield, Ohio. Ponia Paulina Munyon, turtingo gydytojo pati, apleido savo vyrą, kurį net mylėjusi, ir pradės rodytis ant scenos kaip aktorė. Vyras širdin-gai stengėsi sulaukyti ją nuo tokio žingsnio ir davė čeki ant 50 tūkstančių dolerių jos laikiniams reikalams, te-čiaus nei vyro meldimai nei pinigai negelbėjo: pačiulė apreiškė bevelijanti sceną už vyrą.

Nušovė majorą.

Paineville, La. Pastaro-mis dienomis nušauta viet-i-nis majoras J. E. Walker. Žmogžudybę papildė tulas William McManus, pykęs ant majoro už neteisingą iš-tarmę kokioje ten byloje. Majoras užmušėjo užpultas, buvo bebegas, bet revolve-riui kulipka pavijo jį ir ant-vietos paguldė. McManusą suimta.

Teisėjas prielankus imigra-cijai.

Quincy, Ill. Federališkas sudžia Otis J. Humphrey, teisdamas tulą kynietį už slaptą dasigavimą Suvieny-tosna Valstijosna, išsireiškė, jog suvaržanti imigraci-ją įstatymai yra neteisingi, neišmintingi ir gėdą daran-tieji Vashingtno tėvynė. Prisipažino ir jis buvęs pri-verstas pildyti tuos įstaty-mus keturioliką metų atgal, kuomet buvęs prokuroru, bet visados laikęs juos už neteisotus, vien neišmintin-gų šovinistų palaikomus. To

kia teisėjo Humphrey kal-ba padarė didelę sensaciją imigracijos priešų tarpe.

Panaikinimas mirties baus-mės Kalifornijoje.

Sacramento, Cal. Šios val-stijos legislatoroje pervary-ta bilių, panaikinanti mir-ties bausmę visoje Kalifor-nijoje. Kaip tą teisę patvir-tinta, tulas J. W. Cooney pakilęs nuo kedės, priėjo prie šerifo Finn'o iš San Francisco ir prisipažinęs prie užmušimo savo pusbro-liaus James'o Cooney, liuosn-riai atsidavė į jo rankas. Sa-ko, seniai būtų išpažinęs sa-vo nuodėmę, bet biojoj buti pakartu. Dabar noriai atse-dėsiąs kalėjime bausmę už žmogžudybę.

Užgrobė valdžios žemę.

Detroit, Mich. Vietinis prisiekiusių teismas skun-džia J. M. Bushnell iš Chi-cago ir penkis žymius as-menis iš Detroit'o už prisi-savinimą 48 tūkstančių ake-rių valdžios žemės Hauer'e ir Alaskoje. Toje žemėje randasi brangūs metalai ir pertai esanti verta bent 50 milijonų dolerių. — Apskųs-tieji buvo urėdinkais kom-panijos Michigan Alaska Development Co. ir su pa-dirbtų dokumentų ir akcijų pagelba prisavinavo tą bran-gią žemę.

Straikas kasyklose.

Terre Haute, Ind. Sustrai kavo čia 500 anglies kasėjų už tai, kad kompanijos ne-norėjo sugrąžinti neteisotai pavarytus tris kasėjus ir ne-sulygo sumažinti darbo die-nos valandas. Kazin tik ar-ką laimės.

Gaisras Valparaiso „uni-versitete“.

Valparaiso, Ind. Pastaro-ju laiku plačiai lietuviams žinomą Valparaiso „univer-sitetą“ aplankė ugnelė ir ne-mažai pridarė jame jeibių. Kadangi gaisras kilo nak-čia, tai „studentai“ gelbė-dami savo gyvybę, nespė- išsinešti nei savo knygų nei kuparėlių su, drabužiais ir kitokia nuosavybe. Medžia-giški nuostoliai, padaryti pačiam namui, sieksia į 10 tukstančių dolerių, gi šimto mokinių nuosavybės sude-gė už \$5,000. — Ugniagesių kapitonas Otto Lepel skau-džiai apdegęs.

JAUNOS MOTINOS.

Kiekviena jauna moterė, apdovanota mažu kukdikiu, reikalauja sveikatos ir stip-rumo, idant kaip reikiant at-likti savo pareigas. Ji pri-valo laikyti savo kraują ty-ru, privalo turėti stiprius nervus ir gerą virškinimą. Šiuo metu atkreipiame jos atydą ant Trinerio Ameriko-niško Elixiro iš Bitter Vy-no, kuris greitai išvalys vi-durius ir pagamins tyrą kra-ują. Jis yra padirbamas iš ge-ro raudono vyno ir karčių šaknelių ir todėl gali būti rekomenduojamas visokiuo-se atsitikimuose netekimo apetito, nemalimo, galvos ir pečių skaudėjimo, nervišku-mo, širdies deginimo, silp-numo ir silpnos kraujo cir-kuliacijos. Šis vaistas netu-ri savyje jokios nuodingos dalelės. Aptiekose. Jos. Tri-ner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Užsirašikite „Draug“

DRAUGAS

(THE FRIEND)

Katoliškas laikraštis
Pasivertęs Amerikos Lietuvių
Katalikų laikraščiu.
— Organas S. L. R. K. A. —
Išleista iš Wilkes-Barre, Pa., kas
ketvirtadienį.

A. L. R. K. K. Sąjunga — Leidėjas.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius.
U. Auguliuotė — Ufvėsdėtoja.

Viasas korespondencijas ir ki-
tius raštus reikia siųsti pas —

Rev. A. Kaupas,
64 Church St.,
Pittston, Pa.

Viasas pinigų, ar tai prenume-
ratas, ar tai už "dėdžius" ar už
apgarinimus ir t. t. reikia siųsti
tokiai antraščiui:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Ar bus tai spaudzinimas konsti-
tucijos, ar plakatų, ar tikietų ar
kitokių ir tai panašūs reikalai, rei-
kia visados kreipties tuo pačiu
antraščiui:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Redakcija pasiūlo sau teisę
taisyti, trumpinti arba atmeti vi-
sus prisiunčiamus raštus.

Laikas ir vieta raštų talpinimo
pridera nuo redakcijos.

Atmetieji rankraščiai nėra grą-
žinami redakcijos išdomis.

Rašyti reikia tik ant vieno pus-
lapio, paliekant plačius tarpus
tarp eilučių. Popierio nėra ko gai-
lėti, nes korespondentams ir
bendrądarbiams rašant ant abie-
jų pusių, da-gi smulkios raidės,
redakcijai labai dažnai pri-
siekia perrašinėti atsiųstus raštus.

Norint, kad raštas tilptų arti-
miausiam numerij, rankraštis
reikia pristatyti apstatėn ne vė-
liau, kaip 9 valandą išryto antra-
dienyje (utarninke).

REDAKCIJOS PASTABOS.

Praeitame numeryje pa-
žadėjome parašyti truputį
plačiau apie baudžiavą
Lietuvoje.

Baudžiava, t. y. priversti-
tas kaimiečio darbas ponui
be jokio atlyginimo, teisėtai
tapo įvesta Lenkijon (ir Lie-
tuvon) Torno seime 1512 m.,
nors buvo išvyrausė nuo
1466 m., kuomet Prūsai ta-
po prikergti prie Lenkijos,
ir tokiu būdu Baltijos ma-
rės tapo atidarytos lenkų
palsbai (Vislos upe). Tiesa,
dar 13-tame ir 14-tame šimt-
mečiuose randame šokus to-
kius baudžiavos ženklus,
bet, kaip rodosi, baudžiava
buvo daroma pradžioje lais-
vu noru, vadinasi, kai kurie
nuomotojai nenorėjo, arba
negalėjo mokėti žygių už žė-
mę, kurią dirbo, tai-gi vėli-
jo atsilyginti ponui darbu
ant jojo laukų.

Ponai — šlektai, bajorai
— buvo anuomet ricierių luo-
mas. Gaudavo jie mažes-
nius arba didesnius plotus
žemės nuo valdovų už nuo-
pelnus, arba per intrigas
arba per prisilaizymą. Jie
patį žemės dirbimu neu-
siiminėjo, pasitenkindami
žyžėmis. Jiems nebuvo gal-
voje, kas dirba jų žemę, by-
tik žyžės buvo užmokamos
pifnai ir reguliariškai. Jei
patį griebdavosi ukinkin-
vimo, tai tiek, kiek pasiga-
minus sau ir savo šeimynai
reikalingų daiktų. Toksai
ukinkinavimas vadinosi "pa-
livarkiniu" (gospodarstvo
folvarezne). Ukinkinai ga-
lėjo laisvai kraustyti iš vie-
nos vietos į kitą, nuo vieno
pono pas kitą.

Bet 15-me šimtmeetyje pa-
sidarė atmaina. Lenkijoje,

ypač Ukrainoje labai gerai
augo javai (kviečiai ir ru-
giai), o tų javų labai reika-
lavo vakarų Europa. Kainos
už javus buvo mokomos
augštos ir toji aplinkybė
privertė ponus ieškoti pel-
no iš savo žemių, nes ku-
daugiau javų užsiaugsi, tuo
didesnį pelną turėsi. Toles-
niu akstiniu prie javų augi-
nimo buvo, kaip jau minėjo-
me augščiau, atidarymas
Lenkijai marių ir laisvas
pristatymas savųjų produk-
tų svetur.

Bet kas dirbs žemę? Gal
ponai būtų samdęsi darbi-
ninkus, bet nebuvo jų. Pri-
siėjo verstti prie darbo so-
diečius (lenk. kmieci). Ži-
noma, žmonės nenorėjo dirb-
ti ponui uždyką ir pradėjo
bėgti šalin. Kad to nebūtų,
tapo išleista 1496 m. statu-
tas, kursai skelbia, jog kas-
met tik vienas žmogus tegal-
i aplieisti savąjį sodžį, kad
net mužyko sunys negali ap-
leisti, išskyrus tik vieną,
bet ir tas neprivalo būti vien-
turtis. Už trisdešimt su
viršum metų (1532 m.) val-
stiečiui tapo užginta trauk-
ties nuo savos žemės be po-
no leidimo — ir tokiu būdu
mužykas tapo pririštas prie
žemės.

Tuo pačiu tarpu ėjo verti-
mas dirbti ponų žemę uždy-
ką pirmuoliais po vieną
dieną savaitę (Torno sei-
mas 1514 m. ir Bydgosz-
cziaus 1520 m.), o vėliau ir
po daugiau dienų.

Žinoma, pasiliko dar tei-
mai, kurių pagelbos iš senų
senovės mužycai turėjo teisę
šaukties. Bet čia tuojau
pasirupinta, kad teismai ne-
galėtų kištis į valstiečių
reikalus. Seniau budavo,
jei valstietis užtraukdavo
skolą, kurios nenorėjo ati-
duoti, tai jį teisdavo miestų
teismai. Įstatymas 1496 m.
užgynė miestų teismams kiš-
ties į valstiečių reikalus. Ne-
trukus (1501 m.) išėjo įsta-
tymas, kuriuo užginta sei-
niunams traukti savą tei-
sman valstiečius už krimina-
linius prasikaltimus. Pilnu
viešpačiu ir vienintelu savo
baudžiauninkų teisėju pasi-
liko ponas.

Bet vis dėlto šiais įstaty-
mais nebuvo dar užginta
valstiečiams skųsti savo po-
nus teisman už prispaudimą
ir panašias skriaudas. Tik
štai 30 rugsėjo 1518 m. stoja
Kriukuvoje prieš karališką
teismą dvi pusi: valstietis
skundžia poną už vertimą
dirbti savas žemės, ir kitas
skriaudas. Teismas atmetė
valstiečio skundą, sakydama,
kad "baudžiauninkams
nepridera šaukti savo ponų
prieš karalių". Tokia tei-
simo ištarnė virto įstatymu.

Taip tatau baudžiaunin-
kai tapo ponų nuosavybe.
Įstatymais jiems buvo už-
drausta kelties kitur iš savo
sodybų; įstatymai vertė juos
dirbti paskirtą laiką po-
nams be jokio atlyginimo;
įstatymai neleido jiems ieš-
koti teisybės teismuose nei
kitose instancijose. Tokiu
būdu laisvas iki tam laikui
valstietis tapo paverstas dir-
bamų gyvuliu be balso, be
teisių — be galėjimo net pa-
siskųsti. Prasidėjo baudžia-
va, kuri tęsėsi visą XVI,
XVII, XVIII ir didesnę da-
lį XIX-tojo šimtmečio, ku-
met caras Aleksandras II,
raginamas daugiausiai Lie-
tuvos ponų, vienu plunks-
nos pabraukimu panaikino
tą įkirtą sistemą. Galima
sakyti, jog ištisus 400 metų
baudžiava kankino Lenkus
ir Lietuvą, vienur švelniau,

kitur šiurkščiau, tarpais
lengviau, tarpais sunkiau.

Atkartojame. Baudžiava
senovės Rzeczpospolitos ri-
bose atsirado XV-tame šimt-
metyje. Pagimdė ją grynai
ekonominės priežastis. Di-
delių žemės plotų savininkai
matė didelį pelną iš javų au-
ginamų laukuose, bet laukų
nebuvo kam dirbti. Todėl
ponai pradėjo verstti nuomi-
ninkus dirbti ir savo žemes.
Kad baudžiauninkai nebėg-
tų šalin, jie tapo įstatymais
pririšti prie žemės (adscripti
glebae), ypatingos dienos
tapo jiems paskirtos dirbti
ponui, o kad viskas būtų ty-
lu ir romu, net balsas teis-
muose tapo atimta baudžiau-
ninkams.

Bet kiekviena ukinkinavi-
mo sistema tęsiasi tik iki
kolei XVIII-tojo šimtmečio
pabaigoje baudžiava nusto-
jo būti pelninga. Apie tai tai
laiką įinai tapo panaikinta
vakarų Europoje. Pačioje
Lenkijoje Kosciuszka paliuo-
savo valstiečius 1794 m., bet
už dvejų metų Rusija su-
grąžino Lenkijon baudžiavą.
Užstojus Aleksandrui II
Lietuvos bajorai meldė ca-
ro paluosuoti valstiečius.

Bet baudžiava praėjo ir
daugiau nebegrįs. Senos
žaidzos ir senos skriaudos
jau užmirštos. Todėl i bau-
džiavą reikia žiūrėti ne pro
luomo interesus, ne pro mu-
sų tėvukų-baudžiauninkų
ašaras, bet pro bešališkumo
akinius. Štai jei prisžiūrė-
simė vietiniams XV—XVII
šimtmečių santykiams, pa-
matysime, jog baudžiava
Lietuvai ir kitoms šalims
buvo reikalinga ir naudinga.
Be baudžiavos nebūtų se-
miami turtai iš žemės. Gal
tie turtai buvo išdalyti ne-
atsakomai ir neteisingai, gal
jais naudojosi tik vienas lu-
mas — mums svarbū tik
tat, kad turtai pasiliko ant
vietos, pasiliko savo krašte.
Be baudžiavos visi būtų ken-
tėję skurdą; įvedus baudžia-
vą, bent dalis gyventojų at-
sirado pertekliuose. Gi per-
teklius yra kultūros ir civi-
lizacijos pamatu.

Moralistas gali žiūrėti i
baudžiavą, kaip i nemora-
lišką įstaigą, taip kaip tas
pats moralistas baurisi pav-
vergija. Bet sociologui leista
yra kitaip spręsti apie tuos
dalykus. Prof. Lester F.
Ward tvirtina, jog ligšiol
dar sociologų eilėse randasi
vergijos šalininkų. Kaip ro-
dosi, ir pats Ward prie jų
pridera. Savo poziciją jie
teisina tuo, kad vergija, kai-
po priverstinis pratinimas
prie darbo, turi be galo didė-
lę kultūrinę svarbą. Jeigu
baudžiava nebūtų buvusi i-
vesta Lietuvon, tai gal di-
deli mūsų tėvynės plotai bu-
tų ligšiol apžėlę giriomis ir
užkloti neprieinamomis pel-
kėmis. Visur viskas turi sa-
vo vietą ir svarbą.

Todėl nežiurėkime i bau-
džiavą su panikinimu arba
su neapykanta. Apie numi-
relius reikia šnekėti gerai
arba nieko. Šitose 50-metė-
nėse suaktuvėse baudžia-
vos panaikinimo nereikalin-
gi yra senųjų žaidžų atvėri-
mai, kurstymai luomų prieš
luomą. Apskritai imant,
Konstancija. Skirmantaitė
("Viltis" No. 15) turi teisę,
sakydama, kad šioje valan-
doje nedera šaukti iš užmir-
šimo ludnų ir erzinančių at-
minimų, nors reikia, pripa-
žinti tiesą ir p. Ansai ("Vil-
tis" No. 18), jog apie bajor-
sus mums nelabai nei reikia
šokinėti, kol jie bus svetimi
mūsų tautos dvasiai, kol ne-

nustos varyti endekijos po-
litikos.

Tardykite baudžiavą, bet
be piktumo ir neapykantos.

Neseniai "V. L." paste-
bėjo, jog vienos ir tos pa-
čios prakalbos Newark, N.
J. buvo vienai aprašytos
"Lietuvoje", o visai kitaip
"Keleivyje". Kodėl? — pa-
klausk Brooklyn organas.

Dabar laikome reikalingu
padaryti ir mūsų panašią pas-
tabą. Bostone ir aplinkinėse
turime keturis nuolatinis
korespondentus. Visi jie
duoda mums žinoti, jog Cam-
bridge'je, atėjus kun. Kras-
nickui ir sutvėrus parapiją,
socialistai pradėjo gaišti.
Šito fakto aktyvaizdoje kei-
siai skamba "Lietuvos" ko-
respondento tvirtinimas,
buk kun. Krasnicko atėjimas
i Cambridge prisidėjęs
prie socializmo praplatini-
mo ir socialistų pozicijos
sudrutinimo.

Nesumanus tai bandymas
užslėpti nemalonų faktą.

Redaktorius A. Sm. "Vil-
ties" 14 No. šaukia Lietuvos
laikraštinių suvažiavimą.
Suvažiavimo tikslas, — ap-
valyti laikraštiją nuo vdy.
Lietuviškų laikraščių kalba
negrūna, nelietuviška, prie-
šinasi gyvosios kalbos dvasi-
siai. Laikraščiai darto ne-
tik rašomąją kalbą, bet ir
kenkia gyvajai, įvesdami i
jų šiukšles, kurios apvelia
kalbos pagrindą.

Antroji mūsų laikraščių
liga — tai netikros ar prade-
damos žinios (koresponden-
cijios). Korespondentai slap-
stosi po netikrais varda is ir
vartoja plunksną ne žinių
padavinėjimui, bet neke-
čiamam žmogui pakeršyti.

Laikraščių tonas begalo
šiurkštus.

Tarp nevienodų krypsnių
("klerikalų" ir "radika-
lų") laikraščių santykiai
nedori. Nėra sąžiningumo,
nėra doros.

Tai-gi kad pataisius tas
ligas,

"vertėtų visiems šia-
pius sienos (Lietuvoje) ei-
namųjų mūsų laikraš-
čių redaktoriams susi-
rinkti ir plačiau pasikal-
bėti. Visiems pasiñe-
kėjus tikrai paaiškėtų,
kas daryti, kaip pakelti
silpną mūsų publicisti-
ką".

Toki suvažiavimą turėjo
pernai Amerikos lietuviškų
laikraščių redaktoriai. Su-
važiavimo nutarimų niekas
nepildė. Reikia tikėtis, jog
europiečiams suvažiavimas
geriau nusiseks.

"Keleivio" redakcija rei-
kale savo bylos su kunigu
Krasnicku brenda toliau,
meluodama susirietus. Mat
sunku prisipažinti esant ka-
tais kriminališkojo šmeiži-
mo. Bet ką-gi čia gali pagel-
bėti melas, kuomet teismo
liudijimas yra aiškus. Mi-
chelsonas pats prisipažino
kalnu (Michealson pleaded
guilty); Gegužis atsisakė
prirodinėti teisingumo pa-
duotos žinios (pleaded Nolo
Contendere). Ko gi daugiau
reikia? "Keleivis" sako: ne
buvo nagrinėjimo". Bet

klausimas, kam to nagrinė-
jimo reikėjo, jeigu kaltinini-
kas pats prisipažista esan-
s kaltu. Toliau teismo nutari-
mas aiškiai kalba, kad kiek-
vienas kaltinamųjų užmoka
po \$25. (as to each defen-
dant on payment of \$25).

Galop užmokėti pinigai te-
gul sau vadinasi lėšomis, o
ne "bauda", bet visgi klaui-
simas: Kodėl juos užmokejo
ne kun. Krasnickas, bet "Ke-
leivio" leidėjai: Michelson ir
Gegužis?

Vyručiai, pamelavot kar-
tą, ir pamelavot netikusiai,
nes jūsų melas umai išėjo
aiškėn, kam dar brendant
giliau i purvyną, jeigu ir
taip jame maudotės sulyg
ausų. Galite kartais nugrimz-
ti visai.

ATEIVIŲ DOMAI.

Ateiviams reikia žinoti,
jog New York Valstija jau
atidarė Pramonijos ir Atei-
vybės Biurą. Biuras randa-
si 40 E. 29-ta gatvė, New
Yorko mieste, ir yra atda-
ras kasdien nuo 9 ryto iki 5
popiet, o vakarais nuo 7 iki
9 valandai, nedėdjeniais
nuo 1:30 iki 1 popiet. Tele-
fonas 7779 Madison. Antras
biuras tapo atidarytas 1 ko-
vo Buffalo'je "Fitch Insti-
tute Building'e", 165 Swan
Street. Biuro siekis — ap-
saugoti ateivius nuo išnaudo-
jimo ir apgavimo, duoti
jiems geras patarnes ir pa-
skirstyti juos atsakomai po
visą valstiją.

Biuras yra tai įstaiga, kur
bent koks ateivis gali ateiti
su savo skundais, vadinasi,
pasisakyti, kad jį išnaudojo,
apgavo, gaudino, su juo ap-
siėjo nepadoriai, negerus
jam davė nurodymus. Biure
kievienas gali gauti reika-
lingus patarimus. Valstija
nori žinoti, kaip sekasi atei-
vams naujoje šalyje, kur
jiems klojasi, kur ne — ir
dėlko taip yra. Tatau žino-
dama, valstija galėtų apsa-
goti ateivius nuo blogo, o
padėti jiems atsistoti ant ko-
jų naujoje tėvynėje.

Biuras neduoda darbo,
bet parodo ištikimas agen-
turas, kurios išsirupina atei-
vams darbą. Biuras tyrinė-
ja pramoniją, susieka kur
kokių darbininkų reikalau-
jama ir palengvina atei-
vams gauti darbą už miesto.
Jis taip-pat suteikia reika-
lingus paaiškinimus apie ap-
švietimą, apie Amerikos vie-
šąją tvarką, nurodo taip-
pat, kur galima pirkties žė-
mę New Yorko valstijoje.

Biurai jau pagelbėjo ne-
vienam ateiviui, kuriuos ap-
gavo arba sumaltretavo dar-
bo agentai, kontraktoriai,
privatiniai bankininkai, vie-
šieji notariai, emigrantų na-
mai, advokatai, laivakorėjų
agentai, paskolinimo ben-
drovės, žemės pardavinėto-
jai, medikaliniai institutai
ir t. t. ir t. t.

Biuras nešelpia pinigais,
bet siunčia nelaiminguosius
i jau esančias labdariskias į-
staigas. Biuras nereikalauja
už savo patarnavimą jokio
užmokesčio. Susirašyti ir pa-
siskųsti galima visomis kal-
bomis.

Tai-gi, lietuviai, jei kas
jūsų nukentėjo kokią skria-
dą, atvažiuavus i Ameriką,
galite drąsiai kreipties vir-
šui nurodytojų adresu i
Biurą. Reikale gali patar-
nauti ir "Draugas".

APIE MACOCHĄ.

Pirmievių laikraščiai, y-
pač tie veidmainingieji "Ke-
leivis", "Kova", "D. V." ir
k., mėgsta prikašioti "Drau-
gui", kad nefašo apie Ma-
cocho skandalą. Tai-gi pa-
siryžome šiek tiek parašyti.
Pirm visko primename skai-
tytojams, jog Damazas Ma-

cochas buvo vienuoliu Čens-
tokavo vienuolyne, kuriame
praeitą rudenį užmušė savo
brolių, paskui pabėgo i Krio-
kuvą, kur tapo suimtas, pa-
sodintas kalėjiman, vėliau
išduotas i maskolių rankas,
dabar sėdi Petrokavo kalėji-
me, laukdamas teismo. Šitas
skandališkas atsitikimas da-
vė progą mūsų ir ne mūsų
pirmieviams (bažnyčios ne-
prietelams) prikišti kunig-
ams, kad jį visi esą tokie,
kaip Macochas, tik moką
paslėpti savo darbus. Žino-
ma, išmintingas žmogus to-
kiems priekaištams netiki.
Afsirado daugelis žmonių,
ką pradėjo spręsti, jog Ma-
cochas buvęs tik rusų vald-
žios įrankiu, pasamdytu
tam, kad padarus nepaprastą
skandalą vienuolyne ir to-
kiu būdu įgijus progą įsikis-
ti i vienuolyno vidurinius
reikalus. Mat vienuolynas
turi labai didelius turtus, ku-
rių maskolių valdžia labai-
labai pageidauja.

Skandalas įvyko. Pirmu-
čiausiai tapo išvogti bran-
gūs daiktai nuo stebuklin-
gojo Dievo Motinos paveiks-
lo. Netrukus atrasta prude
netoli nuo Čenstokavo ka-
napka su negyvėlio kunu.
Tuojau išėjo aiškėn, jog tai
vienuolis Damazas užmušė
savo brolių. Vienuolyno tar-
nas Zalogas, kurį įtaria už
stebuklingo paveikslo apvo-
gimą ir sėbravimą galvažu-
dybėje, pabėgo ir ligšiol dar
nėra surastas... Skandalan
įpainiotas dar vienuolis Ba-
zylius Olesinskis, bet ligšiol
ramiai tebesėdi vienuolyne.
nors dvasiškosios vyresny-
bės jau seniai suspenduotas
ir paskirtas išsikraustyti
iš vienuolyno.

Atpasakojame trumpai,
ką rašo Kriukuvos "Glos
Narodu".

Skaistaus Kalno (Jasno-
gorski) vienuolyną jau val-
do gubernatorius. Caro val-
džia atsiekė bent iš dalies sa-
vo tikslą. Kelį praskyrė Ma-
cochas. Jau seniai Galicijos
ir Poznaniaus spauda įtarė,
kad Macochas buvo Rusijos
valdžios įrankiu. Dabar ga-
lima tvirtinti, jog įtarimas
yra faktu. Galima užtikrin-
ti, jog Macochui įstojant i
vienuolyną, dvasiškoji vy-
riausybė žinojo, jį esant įtar-
tinu žmogum, bet jis tapo
priimtas vien dėlto, kad ca-
ro valdžia būtinai to norė-
jo. To fakto neužgina nei
buvusis vienuolyno viršinink-
as, Tėvas Reimanas. Bet
tuomet manyta, kad vienuo-
lyno gyvenimas atmainys
Macochą pobūdį.

Pradžioje išrodė, kad taip
ir bus. Tačiau išėjo kitaip.
Štai faktai:

Visiems paulinams buvo
užginta važinėties svetur, o
Macochas laisvai važinėjo
po Lietuvą ir Rusiją.

Macochas artimiausiam bi-
čiuliui Olesinskiui jau se-
niai liepta išsikraustyti iš
vienuolyno, tačiau caro val-
džia liepia jam ten būti.
Kam? — Na, gal tam, kad
butų koks nors šnipas lenkų
tautos šventykloje.

Daugiau, visutinė nuomo-
nė sako, kad Macochas sėbras
Zalogas ligšiol nėra sugau-
stas vien dėlto, kad masko-
liai turi jį kūr norints pa-
slėpti taip giliai, kad niekas
jo negali atrasti. Maskoliai
bijosi, kad byloje Zalogas,
kaipo mažo išmanymo žmo-
gus, nepasakytų ko tokio,
kas išvilktų aiškėn valdžios
pasikėsinimus.

Vis tat parodo, jog Maco-
chas buvo tyčia atsiųstas
maskolių valdžios, kad gar-

siam vienuolyne padarus
gėdą ir pragaištį.

Išeis dar ne vienas daik-
tas aiškėn, o iš tų daiktų
negalės — džiaugties pirmie-
viai.

Iš Visur.

SUVIENYOTOSIOS VALS-

TLJOS.

Praeitą savaitę nemažą
trukšmą padarė pašauki-
mas kareivių ir laivyno prie
Meksiko sienos. Pašaukta
viso 20,000 kareivių (pėsti-
ninkų, kavalerijos, artileri-
jos ir t. t.) ir 15 didelių lai-
vų, neskaitant mažesniųjų
(torpedinių ir kitokių). Vi-
so ant žemės ir ant vandens
Suv. Valst. tuo tarpu pa-
siuntė 26,100 apginkluotų
vyrų. Kiekvienas kareivis
išsivežė 200 šovinių (kulų).
Pradžioje baidyta skelbti
buk tai tik nekalti mane-
rai, bet veikiai išėjo aiškėn,
jog tai demonstracija prieš
Meksiką. Mat revoliucijai
nesiliaujant, kitataučiai pra-
dėjo melsti globos savosios
valdžios. Spėjama, kad Ang-
lija ir Vokietija priminė
Washingtono vyriausybę,
kad jos tai yra priederme
ginti kitataučių reikalus
Meksikoje. Patį amerikie-
čiai yra idėję i tos šalies pra-
moniją apie pusantro mili-
jardo dolerių. Ir vėl skelbia-
ma, jog kariūnėn pašaukė
prezidentas Taftas be užsie-
nių dalykų ministerio
Knox'o žinios. Knoxas šiuo
tarpu ilisi Pensacoloje,
Floridoje, o Taftas Atlanto-
je, Georgioje. Taip išrodo,
lyg pašaukimas prie ginklo
ketvirtuosios dalies Ameri-
kos kareivijos tai toks ma-
žas daiktas, kad apie jį nei
šnekėti neapsimoka.

Tuotarpu eina spėlioji-
mai. Vieniems rodosi, kad
Suv. Valst. nori nuglemžti
revoliuciją ir sugrąžinti
Meksikoje tvarką, kiti sako,
kad tai tik prisirengimas
prie karės su Japonija, tre-
ti mena, kad Suv. Valst. nori
pasinaudoti sumišimais ir
pasiiinti sau Žemąją Kali-
forniją (pusiašalį), kuri yra
raktu prie Meksikos iš Ro-
miojo okeano pusės.

Patį kareiviai tiki, kad
jiems reikės peržengti Mek-
sikos sieną neužilgo. Wa-
shingtone rengiama pašauk-
ti dar 15 tukst. kareivių,
kaip tik pirmoji armija atsi-
raks Meksikos žemėje. Nauji
kareiviai paims senųjų vie-
tą.

Vyriausiu vadu yra gene-
rolas W. Carter.

Antra vertus, meksikie-
čiai sako, neįleisų nekviestų
svečių pas save. Reikale vi-
si — federalistai ir maišti-
ninkai stosią išvien prieš
yankes.

ITALIJA.

Praeitą subatą Viterbo-
je, prasidėjo byla 42 nari-
baisiosios plėšikų organiza-
cijos, vadinamos "Camor-
rra". Teisia juos už užmuši-
mą Gennaro Cuocolo ir jo
pačios, bet tikrai imant, yra
tai valdžios pasistengimas
išnaikinti visą galingą orga-
nizaciją.

Bylos nagrinėti bijotasi
Neapolyje, todėl ir nusi-
kraustyta su jai netolima
Viterbos miesteli. Teismas
atidarytas senoje koplyčio-
je uždaryto jau vienuolyno.
Kaltinamieji patupdyti di-
deleje geležinėje kletkoj

...ta tam tikslui padarytoje. Šalia yra maža klėtelė, kurioje sėdi savo sėbrų išdavėjas, Gennaro Abbemaggio, jaunas vaikinai, kursai pasakė vyriausybėi "Camorros" paslaptis. Teismo daboja policija, žandarai ir kareiviai. Vieton kalėjime, kaltinamieji yra laikomi kito vienuolyno neprieinamuose sklepuose. Kareiviai neprileidžia teismanei ištolo pašalinių žmonių. Dieną ir naktį ginkluoti būriai policijos ir kareivių patroliuoja gatves, taip kad miestelis išrodo lyg būtų karės sfovyje.

Vietiniai gyventojai taip bijosi "Camorros" keršto, kad niekas nenori būti prisiekdintu. Daugelis pabėgo iš Viterbos arba tyčia apsirgo, kad nepatektų į "jury". Subatoje nespėta išrinkti visų dvilykų, ir teismas tapo atidėtas iki utarniui.

"Camorra" tai sena organizacija, įsteigta Neapolyje dar 17-me šimtmečiuje. Pirmasis jos siekis buvo ginti neapoliečius nuo prispaudimo ispanų (Neapolis ilgus metus buvo Ispanijos rankose). Organizacija iš pat pradžių šaukdavosi pagalbon galvažudžius. Pamaži pati virto galvažudžių gauja. Priderėjo į ją net augštai pastatyti žmonės — net, kaip sako, parlamento nariai, teisėjai, policijos viršininkai ir t.t. Žinoma, ne visi vogė, plėšė ir užmušinėjo. Tas darbas buvo pavedamas žemesniems camorristams, kuomet augštesnieji grobė sau tik smetonėlę. Vienas "Camorros" vadų Cuocolo ypač buvo nuožmus savo pasielgimuose su žemesniaisiais sėbrais, už ką užsitaravo visutinę neapykantą, taip kad jis tapo pasmerktais miršlop. Perniai rasta jo negyvą kūną, baisiai subadytą, už Neapolio miesto, pamaryje. Tuo pačiu laiku ir jo pati tapo užmušta savo namuose.

Suokalbį išėjo aikštėn. Jo vadas pabėgo į New Yorką, kur tapo suimtas ir išduotas Italijai. Paskui New Yorko policijos leitenantas Petrosini išvažiavo į Italiją gaudyti "Juodosios Rankos" vadų, bet Sicilijoje tapo užmuštas išpašalų. Dabartinėje byloje gal bus sušikti Petrosino užmušėjai.

"Camorra" yra prasiplatinusi po visą pasaulį, kur tik gyvena italai, Amerikoje jos šaka vadinasi "Juodoji Ranka", Sicilijoje "Mafia".

Sus. Liet. R.-K. A. Reikalai.

NARIŲ ATIDAI.

Šiuomi pranešu visiems mūsų gerbiams organizacijos nariams jog Susivienijimo XXVI Seimas prasidės 30 d. gegužės Baltimorėje, Md., ir trauksis tris dienas, iki 2-tai d. birželio. Taigi Broliai ir Sesers S. L. R. K. A. visi į darbą! Išanksto svarstykime, kaip pagerinus Susiv. stovį ir kaip dvigubai, o net ir trigubai paduginus jo narių skaitlių prasidėsiančiais nuo Seimo metais. Kad tai atsiekus, gerai pirma apmąstykite kokius Seimui nutarimus paduoti.

Pasitaiko tečiau, kad ir naudingiausi Susivienijimui knopų, įnešimai nėra nei paminėti seime, nes juos atvežusieji delegatai eina iš vien su partija, ne gero Susivienijimui velijančia, bet tik ergelius jame keliančia ir norinčia pasipelninti. Žinoma, kuopos neprivalo rinkti tokių delegatų, kurie kuopą neatstovauja ir nebuna jos nuomonių išreikštojai. Susivienijimo labas ir visoki jo ir visuomenės naudai nutarimai prigulės nuo to, kokius knopos atsiųs delegatus. Atsiųs vyrus teisingus ir išmintingus, — nuveiksime daug ką gera. Atsiųs žmones silpnos valios pataikunus — Seimas nepavyks.

Matote tat, mieli Broliai, kaip yra svarbu išrinkti atsakančią delegatą. Taigi išlaiko šaukkite susirinkimus ir tarkitės katras iš jus tarpo geriausiai, teisingiausiai atstovauti kuopą Seime. Kaip žinote, galima rinkti vieną delegatą nuo 50 narių. Kuopos turinčios 20—50 narių ir-gi gali siųsti delegatą; neturinčios gi nei 20 narių kuopos gali susidėti su kita kuopa, taip kad abiejų būtų 20 narių, tuomet siunčia delegatą.

Plačiau apie Seimą bus parašyta sekančiuose Organ. numeruose.

Su tikra pagarba,

Jonas Rikteraitis,
S. L. R. K. A. prezidentas.

86 kuopos Susiv. L. R. K. A. iš Portage, Pa., atsibus 19 d. kovo ant J. Daubaro salės, kur kviečiami norintieji prisirašyti, o seni nariai užsimokėti 20 d. kovo

bus Portage lietuvis kuni-gas, o antrytojaus bus draugijos mišios airių bažnyčioje. Kas norės galės prieiti išpažinties.

Extra mitingas 7-tos kuopos S. L. R. K. A., Pittston, Pa., bus laikytas nedėdienyje, 19 kovo, tuojuo po mišių bažnytinėje salėje labai svarbiame reikale. Visi sarnariai privalo susirinkti.

Kviečia Komitetas.

S. L. R. K. A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

Jonas Riktoraitis, prez.
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Kaz. Vaškevičius, vice-prez.
186 Jefferson St.,
Newark, N. J.

Kaz. J. Krušinskas, sekr.
457—17th st.,
Brooklyn, N. Y.

Ant. Danisevičius, kas.
630 W. Centre st.,
Mahanoy City, Pa.

Kasos globėjai:

Juoz. Vasiliauskas,
112 N. Greene st.,
Baltimore, Md.

Kun. M. Pankauskas,
Forest City, Pa.

Kun. V. Vizgirda, knygis
190 S. Meade st.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. M. Pankauskas,
dvasilks vadovas,
Forest City, Pa.

Kun. M. A. Pankauskas,
Dvas. Vadovas.

Keliones Inspudžiai.

Gudeliuose paviešėjęs traukiau pas savo tėvus į Vidgirėlius. Čionai vėl man prisiminė lietuviškų kelių gerumas. Kelias iš Gudelių į Vidgirėlius eina per kalnus ir dirvonus ir tokis siaurak, kad vos vienas vežimas tetelpa. Kelias pilnas duobių ir akmenų taip, kad net žmogus pailsti vežime sėdėdamas tokio kelio porą verstų pervažiavęs.

Po tokio kelio, kaip iš Gudelių, žmogui norisi atsilsėti, todėl jau kelias dienas likau tėviškėje. Per tą laiką taipgi pasvarsčiau ką kur mačiau? Rezultatas nebuvo geras. Dairydamasis po laukus, mačiau gražių javų, uki-

ninkai džiaugėsi turėsi daug kviečių, rugių, miežių ir kitų javų, bet tankiai atsitiko išgirsti, kad su pašaru busia labai sunku. Kodėl taip yra? Musų ukininkai skundžiasi, kad dabar pievos neželia ir ant to viską užbaigia, tankiausiai visiškai negalvoję, kame to yra priežastis. Tečiau jeigu pagalvotų, savo aimanavimų priežastį tuojuos rastų. Skundžiasi ant pievų, bet argi pievos kaltos? Pažiūrėkime į daugelį tų pievų, kaip jos išrodo? Kiaulių išknistos, galvijų išklampotos, pilnos prižėlę samanų, ir iš kurgi gali rasti tenai veją? Musų ukininkai daro dvi labai dideli klaidi: Nuo karvių reikalauja pieno jų atsakančiai nešdami, o iš pievų nori gauti daug šieno, jų netaisydami.

Ne, jeigu norite, kad karvė duotų daug pieno, turite ją gerai pašerti, o jeigu norite iš pievų gauti daug šieno, turite jas gerai prižiūrėti. Apie šituodu dalyku norėčiau plačiau pakalbėti.

Važinėdamas po viršminėtas vietas, tankiai pakėlėjęs tur užsklavau pas kokių ukininką, kur mačiau, kad ką nors dažinasi. Daugelio tokių vietų iki šiam laikui neminėju, o taipgi daugelį daiktų, apie kuriuos aš dabar rašysiu, tiktai girdėjau, nuo kitų, bet koki jie padarė ant manęs įspūdį paduosiu mano kantriems skaitytojams.

Lietuvoje tankiai atsitinka, kad ukininkas ant poros valakų gyvenantis, turėdamas kokias penkias ar šešias karves, neturi nei sviesto nei pieno, kad tuo tarpu šale jo gyvenantis ant vieno margo daržininkas iš vienos karvutės viską turi. Kodėl taip yra? Pažiūrėkime į karves. Ukininko karvės už jos vuodegos nematyti, šonai įpuolę, tartum vienas kitą siekia, žinoma, iš kur pasitokia karvė rasis pienas? Daržininko karvė graži, riebi užtai ji ir pieno duoda. Ukininkas sako: kodėlgi daržininko karvė neduos pieno? Jis ją ir ant ažių pagano ir žolį jai prirenka, gerai pašeria, tai ir pieno duoda. Tas teisybė, bet ar daržininkas ant vieno margo daugiau gali prirenkti žolį ir daugiau turi ažių, nei ukininkas ant dviejų valakų? Jeigu daržininkas ant vieno margo pajiegi užlaikyti vieną karvę, tai kodėl ukininkas ant dviejų valakų negali užlaikyti gerai penkių karvių? Vienatinis ant to atsakymas: už tai kad tingi. Kaipgi tankiai tenka, keliu važiuojant, matyti daržuose vos kyšančius iš žolių batvinius arba kopustus! Daržininkas savo daržą prižiūri, pas jį žolės išravėtos ir sunaudotos, į ką josios tinka. Daržovės auga gerai, daržininkas iššeria karvę ir porą kiaulių ir turi dvigubą naudą, — kodėl gi to negali padaryti ukininkas? Jo daržuose žolės slėgia daržovės, tosios negali tarpti, o karvės, po gryną pudymą besiganančios, bado dvestančios, pieno taipgi negali duoti. Tegul ukininkas tas žoles taip sunaudos, kaip jas sunaudoja daržininkas, o pamatys, kad ir jo karvės pieno duos. Ir reikalui atsitikus, nereiks siųsti vaiko per stubeles kur nors sviesto gauti, kaip kad dabar atsitinka: svečias per

vartus, tai šeimininkė jau ir siunčia ką į stubeles sviesto parneštų, nes kuogi svečią priimsi, jeigu sviesto ir surio neturi?

Tečiau ukininko padėjimas da ant to nepasibaigia. Jis, turėdamas daug lauko, gali prisistieti luzernos, motiejukų, dobilų, arkladanių ir kitų pašarinių žolių, o tada galės ir daugelį karvių gerai iššerti. Karvės, gerai pašertos, ves gerus veršius, duos daug pieno, ir pristovės daug mėšlo. Dabar Lietuvoje gyvuliai labai brangūs. Už karvutę, kurią seniaus galėjai gauti už 25 rublius, jau dabar reikia 65 rubliai užmokėti. Jevai-gi labai pigus, tai kodėlgi Lietuvos ukininkai nemato, kad jie, daug jėvų sėdami, didelių nuostolių turi? Jevai pigus, pinigų nėra iš ko padaryti, pašaro neturi, gyvulių atsakančiai nepašerdami, neturi mėšlo, lauko nemėžia ir galutinai ir tie jų numylėti jevai nederą, o vargas didinasi. Dabar ukininkams reikia mažiau sėti jėvų, o daugiau pašarinių žolių. Reikia, kaip tai sako, verstis ne jėvais, bet gyvuliais. Tegul pamėgina, o pamatys, kaip jie tuojuos visko turės.

Dabar apie pievas. Kaip sakiau, musų ukininkų pievos išknistos, išklampotos ir pilnos samanų prižėlę; mat musų ukininkai tiki, kad pieva nereikalauja jokios priežiūros, ji visados turi labai prižiūti, idant ukininkas daug šieno pripriautų. Taip besielgdami, jie užmiršta, kad, norint jie pilnus aruodus grūdų prisipila, tai visgi, po kartuką semdami, viską išsema ir aruodas tuščias liekti. Tuščiam gi aruode jei bent dulkę teprisigramdyti. Taip ir pieva, kad ji geriausia būtų, jei jos neprižiūrėti, iš jos viską išsemsi ir jau tik samanų tegalėsi prisipiešti. Kaip pievas pagerinti jau dabar yra daugelis tam tikrų knygų, ir ukininkai privalėtų jas tankiai skaityti ir pagal jas elgtis, jei nori iš savo pievų naudą turėti. Ir šitame kalbas ukininkų nerangumas. Labai gaila. Bet turėkime viltį, kad jie tuojuos susipras, nes jau juos vargas skaudžia spaudžia.

Toliaus bus.

Ar turi žmogus laisvą valią?

(Atsakymas Marijampolės mokiniai).

Seka.

Šie filozofai yra išradę "plemietus" ir kitokių spėjimus. Anot jų, "žmogus gimęs viešpataujant Venui, turi būti paleistuvius, viešpataujant Marsui — žmogžudys"1). Fatalistai-teologai prie kurių priklauso protestantai ir daugelis racijonalistų, sako, kad žmogaus valios laisvę apriboja tas, kad Dievas yra viską žinąs, išvis jisai maža kaip kas ateityje atsiliks. "Jeigu" — sako jie, — Dievas, pirm negu mane sutvėrė, matė, kad aš būsiu pragare, tai kad ir kažinkaip stengsiuosi gerai daryti, vistiek turėsiu į pragarą patekti; nes Dievas, jeigu išanksto žinojo, kad aš pražysiu, tai Jisai ma-

ne paskyrė pražuti"2). Fatalistai—metafizikai, kaip Boyle'as, Hobbes'as ir kiti stigina, kad tikrai nuo prievartos teesanti laisvė; nuo būtinumo (a necessitate) jo kijos nėra laisvės.

Galvotojai—deterministai porina, kad valios laisvę apribota kokios-nors vidurinės priežasties. Anot jų, tokia vidurinė priežastis gali būti arba smegenų veikimas, arba asmens temperamentas, arba užtekintas skaitlius racijų, patariančių daryti ką, ar nēdaryti.

Bet visų tik ką išvardintų galvotojų mokinimas yra klaidingas, nes turime aiškios priparodymus, kad mūsų valia visuose savo veikimuose, išskyrus troškimą laimės, yra savarankė šeimnininkė, arba kitaip sakant, turi pilną laisvę.

Pirmas priparodymas. Sąžinė liudija, kad turime laisvą valią. "Kiekvienas gerai žinome — rašo dr. Wais'as3), — kad pirm negu pradėdame ką veikti, apsimąstome ar veikti, ar ne. Gavau laišką, kuriuomi draugas kviečia mane į svečius. Pradedu mąstyti ką čia padaryti: eiti į svečius ar ne. Peržiūriu racijas, patariančias eiti ir draudžiančias; paskui su vienomis kurioomis, niekieno neverčiamas, sutinku, tai yra, einu arba neinu." Lygiai jaučiamės laisvais, kad jau esame ką nors pradėję veikti. Pasikinkiau, sakysim, arklį į žambį ir, nuvaręs kelias vergus, apsimąsčiau, kad gera būtų parvežus vežimą, kitą šieno. Paleidžiu arklį iš žambio ir važiuoju šieno. Labai aiškiai liudija apie buvimą valios laisvės atlikto veikimo apsvaistymas. Beardamas apsimąsčiau, kad būtų gera šienas parvežus, nes jau išdžiuvęs, o nakčia gali sulyti. Tingėjau vienok paleisti iš žambio arklį ir ariau iki vakaro. Nakčia uėjo lietus ir sulijo šieną. Sąžinė ima man prkaišioti vakarykštį mano tingėjimą, aš gailiuosi blogai padaręs ir prisizadu, kad daugiaus man to nebus, niekad neduosiu šieną sulydinti. Jeigu-gi ne laisvai, bet "būtinai turėtuome gerai ar blogai daryti, daugiausiai galėtume iš to džiaugties arba nuliūsti, bet neišmintinga būtų girties padarius ką gerą, peikti, gailėtis ir prisikeinti, kad daugiaus to nebus, padarius blogą"4).

"Tegul kiekvienas mūs — sako Bossuet5), — paklausia ir pasiteirauja patsai savęs, o pajus, kad jisai yra laisvas, lyginai, kaip pajunta, kad yra išmintingas. Ištikro-gi didelį matomę skirtumą tarp noro turėti ką ir nōro eiti pasivaikščioti. Nes ir manyti nėra reikalo, kad kas galėtų stengties pasidaryt nelaimingu, priešingai, aiškiai jaučiamės, kad galime daryti klutis norui eiti pasivaikščioti; užtat ir tarsi-tomės ir galvojame eiti, ar ne ir kaip mums rodosi geriaus būsią, taip ir darome; niekad-gi nemąstome ar nōrėtume būti laimingi, ar ne. Šitas viskas priparodo, kad kaip jaučiamės, kad iš prigimimo esame priversti

2) Wais. Psych. t. III, ps. 31.
3) Psych. t. III, 17.
4) Wais. Psych. t. III, 17-18.
5) Traite du libre arbitre ch. I (cit. w slown. apol. Sezesniak.

6) Farges et Barb. II, psych. 110, B. 1.
7) Farges et Barb. II, psych., 114, II.

trokšti laimės, taip jaučiamė, kad laisvai galime pasirinkti įrankius, palengvinančius mums tą laimę pasiekti. Taip-pat matome, kad visi žmonės jaučia sąvyje tą laimę, nes kiekvieno jie kalboje randame žodžius, labai aiškų būdą kalbėjimui ir aiškinimui valios laisvę. Visi atskiria, kas yra galima veikti, koki veikimai galima pasirinkti, o kas būtinai reikia veikti. Net tie, ką gina, kad žmogus neturi valios laisvės, nesako, kad jie to žodžio prasmės nesupranta, bet tik sako, kad nėra to daikto, kurį tas žodis reiškia."

Antras priparodymas.

Pats protas liudija, kad žmogus turi laisvą valią. Kad valia būtų laisva dviejų daiktų būtinai tereikia, būtent: 1) kad pats daiktas, kurio valia geidžia, nebūtų taip geras, kad jo valia negalėtų nenorėti, arba, kitaip sakant, pats daiktas trauktų prie savęs valią nepergalimai ir 2) kad protas neperstatytų valiai daiktą, kaippo geriausių, arba pačiai valiai nebūtų ingimta tiktai kokio vieno daikto geisti. Bet šitiedvi sąlygi kuone prie kiekvieno veikimo yra. Daiktai (objecta) negali nepergalimai traukti prie savęs valią, nes daiktai, kurių valia norėtų, dažniausiai pasirodo mums, kaipo nenaudingi, nebūtinai reikalingi arba indiferentiški, tai yra, nei geri, nei blogi. Kviečia, saky sim, kaimynas į svečius; žinau, kad tenai vaisės bus ne kokios, tik ką laiką sugaišysiu; naudingiaus būtu neiti, kaimynas taip-pat nepyks: nueisiu — bus gerai, nueisiu ir bus gerai, — žodžiu man ten eiti nebūtinai reikalinga. Tolygiu atsitikimu gana daug pasitaiko.

Protas netiktai pažįsta daiktų esybę, bet ir apsvaisto, ar tas daiktas atsakan-tis tikslui, kurį norime pasiekti, ar ne. Iš prityrimo žinome, kad protas apsvaistydamas valios daiktus (objecta), suranda juose daugybę ydų, netobulumų. Ir to kiais netobulais perstato juos valiai. Valiai-gi tokioje dētoje liekasi pilna laisvė: gali veikti, ką neveikti. Jei gu protas perstatytų daiktą, kaipo tobulą, visiškai gerą valia negalėtų neveikti6), bet kadangi protas dažniausiai perstato su ydomis, aišku, kad protas valios neapriboja.

Valia, ką taip-pat esame prityrę, iš prigimimo tiktai paskučiausijį tikslą būtinai stengiasi pasiekti, tai yra negali netrokšti laimės, apskritai ją imant, ir dar irankių (beatitudinem in geneve et quaedam media), būtinai reikalingų pasiekimui tos laimės7). Kas link visų kitų daiktų valia turi laisvę.

Trečias priparodymas. Jeigu nepripažintume, kad žmogus turi laisvą valią, tai iš to išeitų kuoblogiausias pasekmės. Visi žmonės visada turėjo ir turi supratimą blogo ir gero, dorybės ir prašizengimo, užsitarnavimo ir kaltės, atsakomybės ir nepaliečiamumo, tiesos ir pareigos, žodžiu sakant, žinojo dorišką tvarką. Bet nepripažįstant valios laisvės visa šita tvarka turi griūti.

Da negalas.

Pagal lizdą.

CHARLES DIKENS. OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

Graborienei, turinčiai daug supratimo apie vyro amata, ta mintis patiko, kaip visiškai nauja; bet kadangi prisipažinimas prie to daug užkenktų jos didybei šiam atsitikime, tai ji tik aštriai užklausė vyro, dėlko jam pirmiausias tas neatėjo į galvą? Iš to p. Sowerberry veikiai dasiprotėjo, kad jo įnešimas tapo priimtas. Tapo nutarta, kad Oliverį reikią supažinti su visomis amato paslaptimis; ir dėlėi to, jis turis eiti į darbą drauge su savo ponu, atsitikus pirmai progai.

Tos progos nereikėjo ilgai laukti. Ant rytojaus į pusę valandos po pusryčių, atėjo į dirbtuvę p. Bumblys ir padėjęs ant stalo lazduotę, išsitraukė iš kišenius didelę knygą su skuriniais apdais, iš kur išėmęs sklypą popieros, padavė jį Sowerberriui.

— Aha! — tarė graborius žiūrėdamas ant jo su nušvitusių veidu; — užsisakoma naujas grabas, eh?

— Pirmiausia grabas, o paskui parapijos palaidojimas, — atsakė p. Bumblys, uždarydamas knygą, kuri, lygiai kaip jis, buvo labai stora.

— Baytonas, — tarė Sowerberry, pakėlęs akis nuo popieros ant Bumblio. — Aš niekados neesmi girdėjęs to vardo pirmiausia.

Bumblys pakraipė galvą atsakydamas: Užkietėje žmonės, p. Sowerberry, labai užkietėje ir, bijausi pasakyti, puikūs labai.

— Puikūs? — sušuko p. Sowerberry pašėpiančiai. — Tai jau per daug.

— O, tas žmogų gali apsarginti, — atsakė zakristijonas. — Tai antimonis (*).

— Taip yra, — pritarė graborius.

Mės tik išgirdome apie tą šeimyną užvakar vakare, — aiškino Bumblys, ir butume visai apie juos negirdėję, jeigu žmona, gyventi su jais vienuose namuose, nebūtų atsisaukusi prie parapijos komiteto, kad nusiųstų parapijos gydytoją, nes toji moteriškė labai serganti. Gydytojas buvo nuvėjęs ant pietų, bet jo pagelbininkas, labai mitras vaikas, nusiuntė jiems vaistų bonkuteje nuo šveistuvo.

— O, ir koksai stropumas, — tarė graborius.

— Stropumas, išteisybės, — atsakė pedelis. — Bet kokios pasekmės, koks nedėkingas tų maištininkų pasielgimas! Ugi vyras atsiunčia gydyklas atgal, sakydamas, kad jos ligonei netinka, kad jų neimsianti! Geros drutos, sveikos gydyklos, — nes tos pačios buvo duotos dvim airiam darbininkam ir anglių nešikui, tik savaite prieš tai, — ir siųstas atgal su bonkute nuo šveistuvo, — ir sakyt, kad jų nevertos!

Tas nedėkingumas taip sujudo p. Bumblio jausmus, kad jis drožė lazduotę į stalą ir paraudonavo iš pikto.

— Aš niekados ne... — pradėjo graborius.

— Niekados ne! — sujudo pedelis. — Ne! niekas nieko nepadarė; bet ji jau numirė ir reikia palaidoti, — toks yra įsakymas. Ir juo tas greičiau bus atlikta, juo geriau.

Tą pasakę, p. Bumblys tapo karštingiau iš sukilimo parapijos jausmų. Užsidėjo skrybėlę ne taja puse ir sprudo iš dirbtuvės.

— Ugi jis taip buvo piktas, Oliveri, kad suvis užsimiršo paklausti apie tavę! — tarė p. Sowerberry, žiūrėdamas per langą, kaip pedelis skuto gatvę, lyg akis išdėgęs.

— Taip, pone, — atsakė Oliveris, kurs laikėsi kuotoliausia nuo p. Bumblio, nes girdint tik pedelio balsą, šūnpučiai perėjo per visą vaikščiojimo kūrą. Oliveris vienok nereikalavo taip labai bijoties p. Bumblio, nes tasai urėdas, ant kurio pranašavimas pono su baltu bruslotu padarė didį išpuolį, mislijo, kad dabar, kada graborius laiko Oliverį išmėginti, verčiau apie vaiką visai nekalbėti, pakol jis galutinai nebus atiduotas graboriui ant septynių metų ir tokiu būdu visas paojus jo sugrįžimo į prieglaudos namą bus prašalintas.

— Na, — tarė p. Sowerberry, imdamas skrybėlę, — juo darbas bus greičiau atliktas, juo geriau. Nojau, dabok pašūre. Oliveri, imk kepurę ir eik su manim.

Oliveris paklausė irėjo paskui savo valdoną, atlikti jo amato reikalus.

Nekuri laiką juoduėjo per tankiausią apgyventą miesto dalį; paskui užsukę į siauresnę gatvę, daug purvinesnę ir biauressnę už tas, kurias jau buvo perėję, pradėjo jieškoti namų, jiems reikalingų. Namai abipusiai buvo augsti ir dideli, bet jau labai pasenę, apgyventi neturtingiausių žmonių; jų prasta išvaizda buvo patėmytina ir be pasirodymo kelių apdriskusių vyrų ir moteriškių, kurie sukeitę rankas ir susirietę, švaistėsi aplinkui. Daugumas gyvenimų turėjo krautuvų prieškį, bet jos jau buvo uždarytos; tik viršutinės namų dalys buvo apgyventos. Nekurių namų jau buta paojingų dėl senatvės ir suklypimo, — taigi jie buvo paremti storais stiebais, giliai įkastais į taką. Bet ir tos biauorios lindynės rodos buvo paskirtos nakties pastogė visokiems valkatoms, nes daug neaptašytų lentų, kuriomis buvo užmuštos duris ir langai, išklypo iš savo vietos ir turėjo plyšius, užtektinai plačius įlysti žmogui. Takai buvo sutroti ir nešvankiai atsidavė. Net pačios žiurkės, kurios šen ir ten landžiojo po puvėsius, išrodė biauorios ir susitraukusios nuo bado.

Prie atdarų durų, kur Oliveris ir jo ponas apsistojo, nebuvo skambučio, taigi lysdamas atsargiai per tamsią priemenę ir palieps Oliveriui prisiglausti prie jo ir nebijoti, graborius užlipo ant pirmojo augšto. Užčiuopęs duris, jis pabarškino į jas su krumpliais.

(*) Antimonium — chemiškas skystimas, labai nuodingas (prier. vertėjo).

Duris atidarė jauna trylikos, ar keturiolikos metų mergaitė. Graborius metęs akia ant to, kas buvo kambaryje, suprato, kad pataikė į tą pačią vietą, kuri jam buvo nurodyta.

Jis žengė į vidų. Oliveris sekė paskui.

Kambaryje nebuvo šilumos, bet vienas žmogus stovėjo pas tuščią, užgesusį kakalį. Sena moteriškė, prisilinkus žemą kedę prie šaltos ugniavietės, sėdėjo šalia jo. Kitam kampe tunojo keli nudrįskę vaikai; mažoj kerteleję priešingojo nuo durų pusėje gulėjo ant grindų kasžinkoks daiktas, pridengtas paklode. Pažiūrėjęs tenai, Oliveris kruptelėjo ir netyčia prisiglaudė prie savo pono, nes nors tenai daiktas buvo uždengtas, bet, vaikištis suprato, kad ten esant lavoną.

Vyro veidas buvo sunykęs ir labai išbalęs, plaukai ir barzda — susivėlę, akis krauju pasriuvusios. Senos moteriškos veidas buvo susiraukęs; du likusieji dantys kyšingo per apatinę lūpą, o jos akis buvo šviesios ir perveriančios. Oliveris bijojo dirstelti ant jos ir ant to vyro. Jie išrodė jam panašiai ir tas žiurkės, kurias jis matė lauke.

— Niekam nevalia prie jos artintis, — tarė vyras baisiai iniršusiai, matydamas, kad graborius eina į tą Rertę. — Atgal, prakeiktasis, atgal, jei tau gyvastis miela!

— Nekalbėk niekų, mano geras žmogau, — tarė graborius, kurs gerai buvo pripratęs prie visokios rūšies vargo. — Nebuk paikas.

— Sakau tau, — tarė vyras, sugniaužęs kumščias ir pašėlusiai trepsėdamas. — Sakau tau, aš neduosiu pakastą po žeme. Ji negalėtų ten išlėsti! Kirminai ją kankis, ne grauž, — taip ji buvo sunykusi.

Graborius nieko neatsakęs ant to tauzijimo, išsitraukė mierą ir atsiklaupė ant valandėlės pas kuną.

— Ak! — sušuko vyras, apsipliesęs ašaromis ir pats atsiklaupė šalia kojų numirusios moteriškos; — klaupk, klaupk prieš ją, kiekvienas jus, ir įsitėmkyk mano žodžius! Aš sakau, kad ji numirė badu. Aš niekados nežinojau, kad su ja taip bloga, kol ją neapėmė karštis. Ir tada jos kaulai buvo matyti per odą. Neturėjome ugnies, nei žvakės, ir ji numirė tamsybėje — tamsybėje! Ji net negalėjo matyti veidų savo vaikų, nors mės girdėjome šaukiant juos vardais. Aš elgėtavau dėl jos gatvėse, o jie imetė mane kalėjiman. Kada sugrįžau, jau ji buvo bemirštanti; ir visas kraujas mano širdyje išdžiūvo, nes jie numarino ją badu. Prisiekiu prieš Dievą, kad aš tą mačiau! Jie numarino ją badu!

Jis įkibo su abiem rankom į savo plaukus ir su garsiu šauksmu pargriuvo ant grindų. Jo akis pastiro ir putos pasileido iš burnos.

Nusigandę vaikai, karčiai verkė; bet sena moteriškė, kuri ikišiolei buvo rami, tarytum kurčia ant visko, kas atsitiko, paliepė jiems tylėti. Atliuosavus vyro apikaklę, kurs vis da gulėjo išsitiesęs ant grindų, ji strapaliodama atėjo pas graborių.

— Tai mano duklė, — tarė sena moteriškė, rodydama ant lavono, ir dėbelėjęs idijotiškai akimis. Ji išrodė da baiesnė už mirtį toje vietoje. — Viešpatie, Viešpatie! Kaip tai navatna! Aš buvau jau moteriškė, kada ją pagimdžiau; dabar aš da sveika ir linksma, o ji guli ten šalta ir pastirus! Viešpatie! Viešpatie! Pamislįjus apie tai, išrodė, kaip komedija, — tikra komedija!

Kada nelaimingas sutvėrimas čvierijosi ir prunkštė su neapsakomai biaurom linksnumu, graborius apsisuko eiti.

Toliaus bus.

KODĖL NEINI IŠPAŽINTIES? (Tęsa).

Parašė kun. Aloyzius J. Warol, J. Dr.
vertė kun. V. D.

Nikodėmas: Ale aš, dvasiškasis Tėve, turėjau mintyje ne patį kunigą, bet tai, ką jis moko.

Misijonorius: Kunigas nemokina ką prasimanęs, bet tai, ką Dievas apreiskė ir per šv. Bažnyčią paduoda mums tikėti. Kunigas neįsako pasninkų, bet tik paskelbia, pagarsina, kurios šv. Bažnyčia yra įsakiusi. Kunigas neprasimanė pragaro, dangaus, išpažinties, bet tik moko, primena, išaiškina tasias Dievo tiesas, į kurias reikia tikėti, jei nori įgyti amžinąjį gyvenimą. Kunigai nėra tikėjimo prasimanytojai, o tik, taip sakant, tarpininkais, skelbėjais, pagarsintojais Dievo valios ir Jo ištarmių. Kunigai nesisavina sau garbės Dievo paslapčių išradėjų, nes jau niekų nauja negalima išrasti. Net patį šventasai Tėvas, Bažnyčios galva, Kristaus vietininkas, negali mums paliepti tikėti į ką naują, tai yra: į naujus prasimanytus tikėjimo dalykus. Teippat negali panaikinti tų tikėjimo dalykų, kuriuos Kristus ir Apaštalai paliko. Negali atmainyti nei nieka pridėti prie to, kas tikėjimo sudėjime buvo mums palikta. Tatai yra Kristus ir Apaštalų testamentu, nepajudinamu, išganytojo krauju pažymėtu ir mums visiems paliktu. Popiežius yra tik tojo Kristaus palikimo išpildytoju, tikėjimo grynumo sargu, išgulytoju, Dieviškojo mokslo apgynėju. Tame jam padeda vyskupai ir kunigai. Jeigu-gi koks kunigas — ką neduok Dieve — neitų išvieno su vyskupais ir šv. Tėvu ir ką naują, kas priešinas Kristaus mokslui, įvestų, tai tada ir vyskupai ir šv. Tėvas pasipriešintų jam; kaip tai matėme Amerikoje, kuomet teip vadinauosi "neprigulmybė" pakėlė savo laisvamanišką ir nepaklusnią galvą. Tikėjimo ir mokslo vienybė, tai pamatas Kristaus Bažnyčioje. Ne teip yra pas kitatikius. Vienas vokiečių kunigaikštis, uolus protestantas, labai įtekingas tarp savųjų, permainė savo tikėjimą, perėjo į katalikus. Atsivertęs norėjo pasiteisinti viešai prieš savuosius. Suvadino visus žymesnius kunigužius į savo rūmus ir teip į juos atsiliepė: "Tapaau kataliku dėl to, kad pas jus nėra sutarimo ir viendumo tikėjime. Kaip kas nori, teip sau moko ir už tai nėra jam jokios bausmės. Pas katalikus kitaip. Tegul koks kunigas bandytų pasirodyti su kitokių mokslu, priešingu

Bažnyčios dogmoms (tiesoms), išmes jį iš katalikiškosios draugijos. Pas jus moko ir platina savo klaidas, o vienok jį laiko savo tarpe". Ką išgirdę, pašoko liuterių teologai ir teip į tai atsakė: "klysti, kunigaikšti, pas mus teippat vienodas mokslas. Visi laikomės tų pačių tikėjimo dalykų". — "Gerai — atkirtu kunigaikštis, — tuojaus pamatysime, ar jus sutariate tikėjime, kad ir pirmų pirmiausiose dalykuose. Imkime apvarstymui kokią paprastą jūsų tikėjimo tiesą — tokią, sulig kurios visi sutariate". Mokyčiausias iš ten buvusiųjų teologų patrynė kaktą ir, giliai pamąstęs, tarė: "Toji, paveizdan, tiesa pas mus yra tikriausia ir apskritai visų priimta, kad Dievo malonė yra išganymui reikalinga". Tuojaus tam pasipriešino jo susiedas: "Ne, drauge, aš esu priešingos nuomonės". Da tas nepabaigė, kaip štai atsiliepia trečiasis, visa gerkle šaukdamas: "Reikalinga ir nereikalinga, ne kiekvienam reikalinga". Pakilo ginčas, triukšmas, barnis, — taip kad nieko nebuvo galima suprasti tame visuotiniame sumišime. Tiktai kunigaikštis pajunkiančiai šypsojosi, o negalėdamas sulaukti ginčų galo, pakilo, nusilenkė pastoriams ir išėjo iš triukšmingo posėdžio, įsitikrines da labiau, kad ten kas galva, tai nuomonė.

Pas mus teip nėra, Nikodėmai. Mūsų kunigai neįkalbinėja žmonėms ką prasimanę, bet skelbia, kas yra katekizme, į ką jau nuo amžių tikėjo visi katalikai. Tikėjimas kunigais, tai tikėjimas, kurio laikosi nuo amžių visa Bažnyčia ir kuriam nuolankiai ir kunigas turi pasiduoti.

Nikodėmas: Dvasiškasis Tėve, nevisai da išpėjai, kas man rūpi. Aš norėjau pasisakyti, kad kal-kuriems sunku tikėti — o ypač į išpažinti.

Misijonorius: Kunigai tam nekalti. Priežasties, iš kur tas sunkumas paeina, jieškok kur kitur. O kur jį vyriausiai slepiasi? Pirmiausiai paties tikėjimo turinyje. Tikėjimas turi savyje paslaptis, žmogaus akiai neprieinamas. Pats viens-gi protas, pasileidęs į tas neįsiamojamas ir bedugnės gilmes, lengvai paklys. Reikia da čia antprigimtinės šviesos. Dievo reikia jos melsti. Žmonės-gi nerangūs prie maldos. Dėlto klaidžioja tamsybėse ir kvaršina sau galvas.

Antroji priežastis (dėlko žmonėms sunku tikėti), tai nežinojimas tikėjimo tiesų, jų sąryšio tarp savęs ir visa to, kas palengvina mums tikėti. Vai kiek yra katalikų net, teip sakant, pirmieji, apsiškaičiusi, apsišvietusių, kurie neturi supratimo: kas ten yra popiežiaus neklaidingumas, kas tai yra atlaidai, kas tai yra Nekaltasis šventčiausias Panelės Prasidėjimas, koks yra tikrai Bažnyčios mokslas apie pragarą, dangų ir kitas tikėjimo tiesas? Ne čia vieta aiškinti jiems katekizmas, bet čia reikia su širdgėla pažymėti, kad tie žmonės, daug ko nežinodami, viekie tik sau pripažįsta neklaidingumą; visa kas yra švento jie per savo nemokslą ir puikybę atmeta, nors apie tatau jie menkia nuvokia, nei neregys apie varsas arba kurtinyas apie muzikę.

Ant galo tarp netikėjimo priežasčių reikia paskaityti geidulius, kurie temdina dūšios akis. Paleistuvis sakė: "aš svyruoju tikėjime, arba jo visai neturiu". Ko jam reikia, kad tikėjimas pas jį sugrįžtų? Pamesti nusidėjimus, pasitaisyti doriskai. Jei bus skaistu dūšioje, tai rasis Dievas ir dūšia, pragaras, dangus ir laimė. Belgijoje pas TT. Jezuitus didelėje mokslo įstaigoje gyvena namų gydytojas, šviesus ir mandagus, bet menko tikėjimo žmogus. Vienuolyne buvo laikomos rekolekcijos inteligentiškai, t. y. apsišvietusiems žmonėms. Pritiko ir gydytoju jose dalyvauti. Po dvasiškųjų pamokymų ponaiėjo išpažinties. Daktaras nenorėjo, pasiteisindamas savo prieteliu, vienam iš Tėvų, būk jam trūkstą tikėjimo. "Kaip čia jis įtikrinus, kad reikia atlikti išpažinties?" galvoja sau anasai Tėvas. "Turime čia gana mokyty kunigų, žinovu — vieną istorijos, kitą astronomijos, du kitu gamtos; tai-gi nuvesiu jį pas anuos. Jie savo moksliais pri-vadžiojimais prikalbės jį prie išpažinties". Istorikas, pas kurį atsidėdė daktarą, visai norėjo jį įtikrinti. Nurodė pavyzdžius karalių, vadų, generolų, politikų — vyrų garsių žmonijos istorijoje, kurie išpažinti reguliariškai atlikinėdavo. O turėjo iš ko senti, nes istorija paduoda jų labai ilgą eilę. Astronomas priminė Koperniką, kuris juk pats buvo dvasiškis, teip-gi — Seechi, garsų vienuoli, Jezuita. Gamtininkas ėmė prirodymus iš pasaulio stebėtinis tvarkos, iš tikslingumo gamtoje, ir praamžių gamtos įstatų, kurie verste verčia atsiptotėti savo įstatymdavėję. Priminė mokytyus gamtininkus ir išradėjus, kaip: Ampere'ą, Pasteur'ą, Galvanį, Roger'ą, Bacon'ą, Švarc'ą iš Kolonijos, Hany, ir daug kitų katalikiškųjų galvočių, kurie visas tikėjimo priedermes iki paskutinėjai atlikinėdavo. Daktaras davėsi vadžioti pas visus mokytyuosius profesorius, klausėsi ir klausėsi, pritarzdinėjo privadžiojimams, bet kalbą su kiekvienu mokytyju šiteip baig-davo: "Visa tai tiesa... tatau įtikrina mano protą, bet mano širdies da nepajudina. Sunku man prisiverti prie išpažinties". — "Ką čia toliau padarius su tuo netikėliniu?" — galvoja sau prietelius — kunigas. "Da vienas būdas lieka. Turime dvasiškąjį Tėvą, prie kurio vienuolyne visi einame išpažinties. Gal jis ką padarys?" Iėjo trumpam pas senuką, jau kuone palinkusį, kad jam pranešus, ką tokį pas jį atvesias. Pasibeldė daktaras į cėlės duris. Iš vidaus atsiliepė balsas: "prašau". Pakilo nuo kedės senelis žila ir nusivirsia galva, bet su dangišku ramumu ir nusišypsojimu ant veido. Užsidėjo ant pečių stulą ir priėjo prie klausykėlės (spaviednyčios), kuri buvo įtaisyta čia jau cėlėje, pamodamas daktarui, kad klaupty. "Ale aš nenoriu eiti išpažinties" — sako gydytojas. "O dėlko, mano mielasai?" klausia jo senelis. "Nes aš turiu silpną tikėjimą" — teisinasi daktaras. "Mano mielasai" — sako dvasiškasis Tėvas, — "tikėjimo nedalioja Jezučiai. Jie tau jo į širdį neįplis, nes tikėjimas, tai Dievo dovana, tečiaus pažadink savyje nusižeminimą ir klaupkie išpažinties, tai ir tikėjimas atsiras". — "Ale tegul mane dvasiškasis Tėvas pima įtikrina, kad aš turiu eiti išpažinties" — ginaei daktaras. "Na, paduok man savo skepetaitę" — kalba vienuolis toliau. Senukas ja išsklėstė ir užrišo daktarui akis. "Žiūrėk gerai — čia langas, o ten saulė ant dangaus, ar matai?" — "Niekio nematau, Tėve" — sako daktaras. "O aš matau jų gerai. Tu nematai, nes tau skepetaitė kliudo, aš matau, nes ant mano akių jos nėra. Kaip-gi tu gali matyti Dievą, dūšią ir ką mums Dievas apreiskė! Tavo dūšios akis užrištos. Geiduliai tau jās pridengė. Ale išpažink, nusimek uždabgalą nuo širdies, tai viskas paaiškės". — "Na, tai gerai, tegul dvasiškasis Tėvas išklauso mano išpažinties" — prašo suminkštėjęs daktaras. Po išpažinčiai pabučiuavo senuką į abi ranki ir, lyg naujai atėjęs ant svieto, su džiaugsmu ir ramumu išėjo iš jo kambarelio.

Nikodėmas: Tai ir aš noriu išpažinti.

"Draugo" Agentai.

Rev. J. Sutkaitis,
2112 Sarah st.,
Pittsburg, Pa.

A. Kasparavičius,
27 E. 23 rd st.,
Bayonne, N. J.

Juozas Mališauckas,
Forest City, Pa.

T. Kizievič Box 167,
Minersville, Pa.

M. Karbauckas, 52 G. st.,
So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis,
1327 Rebecca st., S. S.
Allegheny, Pa.

J. Bartoševiče,
4417 Marshfield ave.,
Chicago, Ill.

M. Urbanavičė, Box 33,
Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 22,
Swoyers, Pa.

J. Versiackas,
65 Davidson st.,
Lowell, Mass.

Juozas Akevičius, P. O.
Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevičė,
349 Hamilton st.,
Grand Rapids, Mich.

Jonas Leipus,
1022 Bay st.,
Superior, Wis.

Alex Pričinauskas,
1232 Lincoln ave.,
Waukegan, Ill.

Pranas Smolenskas,
71 Hudson ave.,
Brooklyn, N. Y.

St. Petruškevičė,
223 E. 6th st.,
Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrauskas,
264 Pine st.,
Kenosha, Wis.

A. Urbonavičė,
329 River st.,
Plymouth, Pa.

Juozas Podžukynas,
1338 So. Canal St.
Chicago, Ill.

Dom. M. Andruionis,
65 Davidson st.
Lowell, Mass.

Ant. Tuškenis Box 116
Plymouth, Pa.

Julius Bukantas,
94 Blackstone st.,
Boston, Mass.

Jonas Ramanauckas
135 Ames st.,
Brockton, Mass.

B. P. Miškinis,
Box 124, 35 Arthur st.,
Montello, Mass.

F. B. Versocky,
257 So. 33rd st.,
So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šaban,
Box 239, Lewiston, Me.

Pr. F. Juškevičė,
131 Jackson st.,
Lawrence, Mass.

Redakcijos atsakymai.

V. Abrom., Minersville, Pa. Tokių žinių padavinėjimu neužsimame. Prisiųstoji korespondencija net "Saulės" būtų per riebi. Apie skirstymą į vienasėdžius Lietuvoje ir Simono Blaževičiaus nelaimę surašyta taip neaiškiai, kad sunku supaisyti, kas norėta pasakyti. Nedėsiame.

V. Sav., Portage, Pa. Mūsų nenorime vartyti lietuvių į lenkų bučių. Jei nori agituoti, tai agituok žodžiu.

Mažuleliui.
O kaip linksmas mes; nėra ant svieto meilėsio,
Kai kvietkų darželyj; tarp jų gi buvoja mergaitės, berneliai.
Kaip viską myliu, imam ką gražesnio,
Tai klausimas, kas ant svieto yra brangiausia.
Aš! Motina! Žemė! Vaikėliai mieliausi!
Aš jums maitinu ir laikau ant svieto,
Aš jums mokinu gyventi ant svieto.

Gana. Ar-gi taip galima rašyti? Pffe! Vėlyk skaityk, bet niekados daugiau nerasyk.

Kritika ir Bibliografija.

Kl. Jurgelionis. Kun. A. Vienožinskis ir Jo Dainos. 1911. Spauda ir lėšos "Laisvosios Minties" Scranton, Pa.

Vienų žymiausiųjų ir, galima sakyti, visų lietuviškiausių mūsų poetų yra kun. Ant. Vienožinskis (mirė 1892 m.). Jo dainas gieda visa Lietuva skersai ir išilgai. Jis ima sodžius iš sodžiaus, karta iš kartos, lyginai kaip kokias liaudies dainas. Jos tapo tautos turtu — todėl ir Vienožinskio svarba mūsų poezijoje labai didelė.

Kl. Jurgelionis labai simpatiška atsiliepia apie šitą jausmų poetą, gina jį nuo reikalingų užsipuolimų ir at randa jam lygų tik vieną Baranuską.

Kas turi Vienožinskio dainų rinkinį, tam Jurgelionio knygtė bus reikalinga apibranginimui Vienožinskio poezijos grožės.

Žiburys, "Žiburio" Draugijos laikraštis. No. 1, Marijampolė, Sausis 1911 m. M. I. Seimai. Laukaicio, Dvarausko, Narjausko ir B-vės spaustuveje.

"Naujas mėnesinis laikraštis skiriamas "Žiburio" reikalams. Todėl jame ir randame daugiausiai žinių apie tą draugiją. 1909 m. "Žiburys" turėjo 3332 sąnarių, tu rėjo įeigų 5994 r. 18 kap., išlaidų 4084 r. 54 kap., savo knygynuose turėjo 2158 knygas, kurias skaitė 10407 skaitytojai. Skaityklų buvo 28, susirinkimų 266. "Žiburys" užlaiko Marijampolėje mergaičių progimnaziją, kuri tu rėjo pernai (1909—10 m.) 57 lietuvaite mokines.

Šitame numeryje yra dvejų eilės: M. G. "Mielas drauge!" ir Valentelio "Vargšas". Redaktorium pasirašęs kun. M. Gustaitis.

— Kokie puikus tavo dainys!

— Žinoma, mano. dantys aiškūs, kaip žvaigždės.

— Taip, jie kas nakt išlenda lauk.

Redakcijai Prisiusti Laiškai.

Meriden, Conn.

Kovo 6, 1911.

Garbi "Draugo" Redakcija!

Siunčiu Jums labų dienų, vėlydamas gero pasisekimo Jūsų darbuose, ir dėkoju Jums už taip gerą laikraštį, kurį esu labai numylėjęs. Meldžiu ir toliau taip rašyti redakcijos pastabas. Ne tik aš vienas, bet ir visa 84-toji kuopa yra dėkinga guod. kun. Kaupui, ir vėlyjame visi jam geros sveikatos ir ilgo amžiaus. Lai darbuojasi ir toliau Lietuvos reikaluose. 1000 kartų ačiū kun. Kaupui už pasekmingą "Draugo" vedimą!

Povilas Kuslis,
42 Hicks St., Meriden Conn.

Sunki užduotis.

Prezidentas Taftas, eidamas į teatrą, vis pirkdavo dvi sėdines, nes budamas labai storas, negalėjo ant vienos išsistoti. Vieną kartą jam taip padarius, teatro tarnas nuvedė jį į paskirtą vietą ir iš rupeščio kasėsi galvą.

— Kame dalykas? užklauso Taftas.

— Matote, pone, vargiai galėsite atsistoti ant dviejų sėdinių, nes tos, ką nusipirkote, stovi viena už kitos.

Dėlko tu netaupini pinigų?

— Kam? Jai laikysiu juos

namie, teks vagiui, jai nuėsiu į banką, teks Morgamui, jei laikysiu kišeniui, teks pačiai, — ar šaip, ar taip jie ne mano.

A. — Dėlko pianistai nešioja ilgus plaukus.

B. — Greičiausia, kad uždengtų ausis nuo savo muzikos.

Severos vaistai daro žmones sveikais ir užlaiko juos prie sveikatos.

Dabar tik Kosulys...

Veliaus Plaučių Ligą.

Niekad neapleisk kosulį! Nors pradžioje silpnas, gali virsti sunkia plaučių liga. Negalima įspėti.

Išsistatęs ant drėgnumo ar šalčio, kuomet užkimsi, arba turėdamas įkirtį kosulį, imk

Severos Balsamą Plaučiams.

Tobuliasias vaistas ligose plaučių, gerklės ir nuo bronchito.
Kaina 25 ir 50 centu.

Visur pasiduoda aptiekose. Bet turi pasakyti noris Severos ir neimk kitokių. Kaikurie pardavėjai stengiasi parduoti kitokius vaistus vietoje Severos. Buk atsargus.

Dabar laikas pamislyti apie gerą ištikimą pavasarinį vaistą. Jeigu nežinai kokį išsirinkti, tai pirk

Severos Kraujo Valytoja,

o tikrai neapsigausi. Prašalina visus skurus išbėrimus. Išvalo ir pastiprina kraują. Atgaivina visą organizmą.

Kaina \$1.00.

Kaip gali tiketies

buti energišku, vikru ir drūtu, jeigu tavo viduriai ne tvarkoje.

Severos Gyvasties Balsamas,

imtas sulgy parodymų, padarys stebėtiną permainą tavo sistemoje, pridudomas jėgų ir sveikatos.

Kaina 75 centai.

Daktaro patarimai dykai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

INFLUENCIJA [GRIPPE].

Nelauk pasirodymo pirmutinių apsiirškimų šios pavojingos ligos, kurie yra skaudėjimas galvos, kojų, šaltis kėčiai, karštis apima, skauda ir paista kojos ir t.t., bet tuojaus vartok

Dr. Richter'io Pain Expeller,

Sulgy parodymų ant popieros, apskančios bonkūtę.

Taipgi pasekmingas nuo reumatizmo, neuralgijos ir šalčio.

Saugokis padirbimų ir žiūrėk, kad pakutis išrodytų visai taip, kaip šis paveikslėlis ir kad galai būtų užpečėtyti su mūsų pečėtyjimo ženklais, turinčiais įkara. Kitaip jūs gaunate padirbtus vaistus.

25c. ir 50c. bonkūtė vaistinyčiose ir nuo

F. Ad. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Gatavas valgymui

Crubro Obuolių sviestas yra gerai laikyti po ranka. Jis gatavas valgyti. Jūs tik turite atidaryti dėžutę ir išpilti jį indan. Valgyk jį su duona ant pusryčių, idėk vyro dimerkėn pietums ir vaikui užkandžiui; vakariene-gi didelis ir mažas mėgsta užbaigti juomi.

Crubro Obuolių sviestas padarytas iš saldžiausių obuolių, gryniausio cukraus, ir priprovg. Jis gardžiai skanus ir jums sveika. Jis yra vienu sveikiausių valgių, kokius galite duoti savo šeimynai. Uždarytas emaliuotose dėžutėse. Pirk vieną šiandien — 10c. ir 25c.

\$100 ATLYGINIMO.

Crubro konservai ir raugintos daržovės yra absoliutiškai gryni ir padirbti iš geriausiu produktu. \$100 duosim kiekvienam, kuris ras juose koki priemaišą.

CRUBRO
OBUOLIŲ SVIESTAS

Šiomis dienomis tapo atidaryta lietuviu banka po vardu

"New City

Savings Bank"

ant 4601 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Šioje bankoje randasi Checking Account dėl visų biznierių. Už sudėtus pinigus į mūsų banką duodame čekių knygtę, iš kurios galima rašyti čekius ir jie tinka visur.

Priimame pinigus ant užėdijimo, ir mokame trečią nuosimtį nuo 1 Sausio ir nuo 1 liepos. Turime Safety deposit Vault — skrinutes dėl suėdijimo visokiems brangiems daiktams, už \$2.50 ir augščiau. Darome tikrą bankinį biznį. Skoliname pinigus ant visokių išlygų: ant mortgage notų ir t.t. Parsiduoda per mūsų banką namai ir lotai. Išdirbame Abstratus ir kitus popierius. Siunčiame pinigus ir parduodame laivakortes ant visokių linijų.

General Fire Insurance Agency — Ukso & Co. — Apsaugojimas nuo ugnies geriausiose kompanijose, kožname pareikalavime išrašome Policy su paaiškinimu apie kaštus. Visiems yra gera proga atlikinėti savo reikalus mūsų bankoj.

Savininkai namo ir bankos:

G. L. UKSO, prezidentas,
S. MARCINKIEWICZ, vice-pres.
A. J. BIERZYNSKI, kasininkas.

Pirmas lietuvių Teatras Chicagos mieste po vardu Davis Square Theatre ant 4603 S. Ashland ave. Kožną dieną yra trys perstatymai, pirmas vakare ant 6:45, antras ant 8:10 trečias ant 9:30. Kožnas perstatymas yra iš keturių aktų ir su krutanciais paveikslais. Aktoriai yra parupipami geriausi ir vieta yra priręngta labai graži. Kas sykį atsilanko lieka labai užganėdintu.

Su pagarba teatro užžiūrėtojas,

G. L. UKSO.

Svarbus Pranešimas.

Pradedant nuo sėdros, 15 d. Kovo, per 10 dienu (baigianties subatoje, 25 dieną Kovo) laikysiu paprastą kasmetinį

Gimimo Pokili,

kurio laike visas mano tavoras pasiduos už nužemintas kainas. Parsiduos ne tik rudeniniai ir žieminiai, bet ir naujausios madės pavasariniai siutai ir overkočiai.

Paėmiau daugiau klerku, kad visiems galėtu greit patarnauti.

Visi širdingai užkviēiami.

LOUIS ROSENTHAL,

ANT KIRBY'S KRAUTUVĖS,
South Main St., Wilkes-Barre, Pa.

THE People's Bank,

Public Square,
WILKES-BARRE, PA.

Moka 3 nuosimėjus nuo sudėty joje pinigų. Atdara nuo 9-nyų rytė iki 3-jų po pietų. Subatomis gi nuo 9-nyų iki 12-tai val. prieš piet ir nuo 7-nyų iki 8-nyų vakare.

Gera, saugi Banka, uždėta prieš 40 metų.

THE PEOPLE'S BANK,
Wilkes-Barre, Pa.

People's Union Savings Bank,

Cor. Main & Water Sts.
PITSTON, PA.

Turi kapitolo su nuosimėjais \$330.000.00.

Moka 3 nuosimėjus nuo sudėty pinigų.

Geriausias kelias į prolobimą

yra pradėti uždirbtus pinigų į gerą Banką.

Mes priimame net po vieną dolerį.

The BENEFICIAL SAVINGS FUND SOCIETY

1200 ir 1202 CHESTNUT STREET,
PHILADELPHIA, PA.

Uždėta 20 dieną Balandžio 1853 metuose.

Nuosimtis 3.65 metams.

PAMATINIS KAPITOLAS — trylika milijonu dolerių.

SUDĖTU PINIGU — vienuolika ir tris čvertis milijono dolerių.

PERVIRŠIS — vienas ir viena čvertis milijono dolerių.

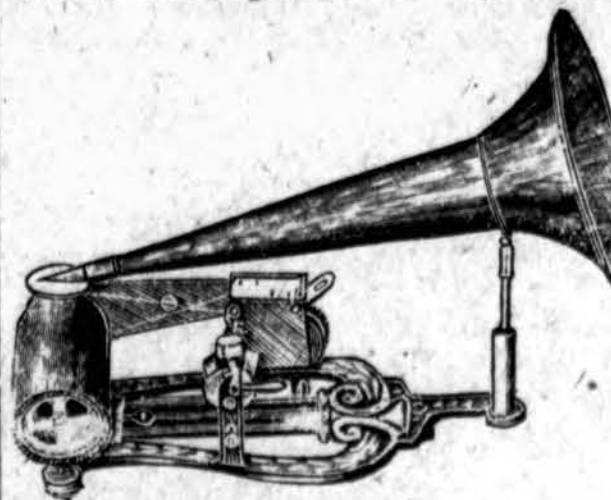
Depozitoriu suviršum trylika tukstančiu asmenu.

DEPOZITUS PRIIMAME PER LAIŠKUS.

IGNOTAS J. DOHAN, Prezidentas.
ANDRIUS J. KEEGAN, Vice-prezidentas.
ALFRED J. MURPHY, Sekretorius ir Kasininkas.
ANTANAS HURST, Esq., Patarojas.

NAMINĖ MOKVELIA.
GRAMATIKA angliskos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
NAUJAS BUDAS mokintis rašyti be mokinio 10c.
ARITMETIKA mokinimui rokundu su paveikslais (apdaryta) 35c.
P. MIKOLAINIS, BOX 62 NEW YORK CITY.

Naujausias Importuotas Fonografas dykai.

Bus duotas kiekvienam kas nusipirke pas mus Rusiško Tabako už \$6.00.

Nieko nus įsų daugiau nuroikalanjam tik kad patartumėte savo drangams pirkti iš mūsų firmos tabaką.

Šitas importuotas Fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę triubą ir labai gerai skamba.

Turėdami mūsų Fonografą galite sugroti namie puikų muzikos koncertą.

Užsukite tik mašinėlę, uždėsite volianką, ir galsite išgirsti gražiausias tautiškas, darbininkiškas ir kitokias dainas, ištrankas iš operų ir operėlių, laidimą visokių instrumentų pavienių ir orkestrų. Klausant tai viska bus malonu ne tik jums ir jūsų šeimynai, bet ir jūsų pažyjamiesiems ir kaimynams. Mūsų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali būti. Mes duodame jums tą Fonografą suvis dykai. Pripaikiute tik 50c. markom ir mes atsiųsim jums geriausio Rusiško Tabako už \$6. ir tą Fonografą drauge su voliančiais ir aurodymais, kaip reikia apieiti. Apturėję per Express, užmokėsite likusius \$5.50.

Ši dovana yra suprantama ir puiki, nėra šia jokios rizikos, taigi naudokitės, pamatysite, kad busite užganėdinti. Pasarga: prašome neuolyginti mūsų firmos su kitom.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO., 111-115 E. 7th St., Dept. W. New York, N. Y.

Fiziškai ir protškai silpnais nieko nėra geresnio kaip

STEGMAIER'O Porteris.

Gardus, sotinantis ir sudruginantis gėrimas, lengvas viduriams. Parsiduoda ir pigesnis Porteris, bet jums būtina reikalaujant Stegmaier'o žinote gausių tikrąjį Porterį. Tuzinas puskovrtinių bonkų už kainuoja 50c., o puspančių — 30c. tuzinas. Skubiai pristatome.

Pabandyk ir vaktuok pasėsmes.

Tuzinas bonkų už \$1.50.

Gryno maisto ženklas ant kiekvienos bonkutės.

STEGMAIER BREWING CO.

Wilkes-Barre, Pa.

Naujas telefonas 977
Bell telefonas 422

Plymouth Natoinal BANK.

Kapitolas su pėrviršiu \$165.000.00.

Šitoji Banka prižiūroma Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susisiekti lietuviškai.

Mandagus patarnavimas.

G. N. Postlethwaite, iždininkas.

3% SUČEDIJIMAS 3% AUGA.

PINIGAS DARO PINIGĄ

Pradėk taupyti pinigus pas mus. Kad ir mažiausia suma pridėta prie sudėtų pinigų ir 3 nuošimčiai, kurios moka me, greit padidės jūsų taupymą. Lietuviams paranki vieta.

NORTH SCRANTON BANK

1902 North Main Avenue. Scranton, Pa.

Užsirašykite

„DRAUGA“

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Iždirbejas

visokių ženklu draugystė. o ypatingai: karkadu guzikučių metalu, anameluotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karanu.

Man pavestus darbus atlieka artistikai.

M. A. Norkunas

162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MASS.

SWALM HARDWARE CO.,

21 North Main St., Pottsville, Pa.

Ivairiausi geležiniai daitai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daitai.

Juozas Szukis,

Geriausias Lietuvis

FOTOGRAFISTAS,

Naujas Telefonas 1070-B.

20 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Merchants Banking Trust Company,

Mahanoy City, Pa.

Turi Kapitolo su nuošimčiais

\$190.000.00.

Sudėtų pinigų

\$700.000.00.

Mēs vedame visoki legališką biznį.

Mūsų bankoje galima susikalbėti: lietuviškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

JOHN J. MEYER, Kasininkas.

Kurių skaitytojų prenumerata pasibaigusi, tiems šis numeris bus paskutinis. Siunčiant pinigus, čekius, arba "Money Order", siųskite ant adreso:

„DRAUGAS“,

314 East Market St.,

Wilkes-Barre, Pa.

Office New Telephone 37.

Residence 1100.

Lietuviu Advokatas.

Jonas S. Lopatto

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UŽDETA 1864.

KAPITOLAS \$100.000.00.

PERVIRŠIS \$250.000.00

Didžiausia ir saugiausia Banka mieste.

Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų joje pinigų.

UNION TICKET AGENCY.

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkoje.

Agentura Laivakortų ant Geriamų Ištųjų.

Siunčia pinigus kas dien ir visas dienas svieto; taipgi perka ir išmaino visokių pinigų. Išdirba visokių dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismonose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos ir ryte iki 9-tos val. vak.

Nedėlioję: nuo 10-tos ir ryte iki 5-tal valandai vakare.

Adolf Blau,

Union Ticket Agency,

303 Lockawanna Ave., Scranton, Pa.

Taipgi turime savo krautuvėje daugybę visokių maldaknygių ir svietikų knygy visokiame kalbose.

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 642.

GERIAUSAS PINIGAMS PASIDĖJIMAS,

TAI ŠTAI ŠITAME BANKE:

Merchants National Bank,

POTTSVILLE, PA.

Nuo padėtuju pas mus pinigų gausi 2 nuošimt., jei padėsi trumpam laui, 3 nuošimt., jei šešiams mėnesiams, 3 ir pusę nuošimt. jei padėsi vieniems metams.

Gali pradėti pasidėlioti, jei tñri \$1.00.

Maloniai kviečiame visus atsilanyti pas mus.

Gerb. O. P. BECHTEL, Prez., A. W. SELTZER, Vice-Pr., C. H. MARSHALL, Kasierius.

PIRMUTINE KRAUTUVE

IR IŠDIRBYSTĄ

Bažnytiniu Daigtu

„RYZNYCIA“

PO GLOBE MYKOLO ARKANOLO,

114 S. Chestnut St.,

Shenandoah, Pa.

2vaktė margos vaikinas po 1 svarą 2, 3, 4, 6, 8 ir 14 svaras po 30c.
2vaktė vaikinas rašom margos po 3 svar., 4, 6 ir 8 svaras po 30c.
Pakelias kasetai vaikiniai (wax tapeta) pakelis po 30c.
Dėl atšonių dienų pakelias po 30c.
Anglys už svarą 30c.
Albūgas (8 day) už gerdį 30c.
2vaktė vaikinas (Red) dūl uždėjimo po 3 ir 4 svarus, už svarą 30c.
Lietuvis 2vaktė vaikinas po 16 svarų ir 18, svaras po 30c.
2vaktė Starinavos lietuis 16 sv. ir 18, už svarą 30c.
2vaktė 4 sv. ir 6 sunktos 4 sv. ir 1 sv. 30c.
Altoriaus 2vaktė (extra) sv. po 30c.
Geltone vaikė 1 sv. ir 6, svaras po 30c.
Kodylas praeidžikas po 30c.
Kodylas 'franciscense' po 30c.
Tolgi stiver gautas baitykainas rūbus, talso sonus. Paroda kietas, chamerijus, monstrancijus.
Galima gauti Lietuviškų maldaknygių, kvietų, draugijoms šaukulių, voliavas, barfas ir t. t.

KUN. L. LEVICKAS, prezidentas.

ISEJO IŠ SPAUDOS DAILUS SCENIŠKI VAIZDELIAI VARDU

„Degtine“ ir „Katriute.“

KAINUOJA PO 10 CENTU.

Galima gauti

„Draugo“ Spaustuveje.

Lietuviškųjų Šv. Kazimerio Seseru Seminarija CHICAGOJE.

Lietuviškosios. Sesers priima pas save mergaites mokiniui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie regulieriškojo mokslo, arba ir atskirum, yra mokinama, muzika, pašymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,
ST. CASIMIR'S SEMINARY,
6700 Rockway St., Chicago, Ill.

Didis ir Garsus Dr. Ignatas Stankus, M. D.

pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana, taipgi pabaigęs kvotimus angėliausioje ir jau paskutinioje daktariškoje mokykloje New York Hospital, kurioje specialiai išsilavinę gydytojai visokių sunkiančių ir pavojingiausių ligų ir darymo operacijų; pabaigęs gi tą mokslą įgauna vardą augsto ir didžio daktaro.

Dr. Ignatas J. Stankus per kiek laiko buvo miestavų daktaru mieste Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduoti knogeriausiai ir užgandinančiai žmonijai, — dabar gi, pasižinęs labai savo brolių tautiečių, ir kad apsaugoti juos nuo išnaudojimo per neapžiūškus daktarus, įrengė savo ločną naminį ligonbutį ir

Kviečia sergančius pas save, sakydamas:

Jeigu sergi, ar kėnkia kas sveikatai, skubai kreipkies pas mane, ar ypatingai ar laisku, o busi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neįsiga, neabėjok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir augstesnę mokslą, tau pagelbesiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsisaukusiu pas mane atras teisingą daktarišką pagalbą ir pats persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnę daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti, negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIMU IŠGYDYTI

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujų ligų, užkietėjimo ir nedidimo vidurių; išbėrimo kuno, niežėjimo, visokių spūgų, dedervinių, slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drebinimo sąnarių, nemiegojimo ir išgėdžio; nuo greito nulisimo, sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškių ligų ir visokių kitokių nusilpėjimų sveikatos. Teipgi nuo visokių moteriškių ligų, skausmingų ir nereguliarių mėnesinių, baltųjų tekėjimų ir gumbų ligų.

TURIU SPECIALIŠKĄ DIPLOMĄ DĖL DARYMO OPERACIJŲ. ir ištikus būtinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti, kaip tai augimo vėžio skilvyje, ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai būtų pūslėje, inkstuose, kepenyse ir žarnose viską tą su pagalba operacijos galima pašalinti knogeriausiai ir už menką mokėstį. Darau teipgi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškių organų, kaip vyrai taip ir moteris. Ištiesiu pritrauktas kojas ir rankas. Išgydydau naujusius budo operacijas, — rupturą už menką prekę.

DR. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1220 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare. Šventadienais nuo 1 iki 3 popietį.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo užnuodijimo kraują arbasypili, nubėgima sieklis, patrotitu styrbie, pūklus ir kitus išmetimus, negromulavimą, patrotitu styrbie, pūklus, kiapenu, inkstus ir pusles ligas, ruma-tizma, gonorrhoea arba triperit, naujai įgautas lygas, strictura ir vyvas vyru lygys, gal buti išgydomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygai.

Ta, dykai įgauta knyga, pasakia jums kodel jus kentat ir kaip gauti galutinai išgydyti. Knyga ta yra krautvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ligo laika tyrinimu tu, specialiaisku lyga. Tėm kit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačio, ing užpėdėtita konverta. Nesinisk nekokiu pinigų, ty paraišk sava varda, ir adresa ant žemias paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., 1, 905 22 Fifth Avenue, Chicago

Gedėtinis Tami t: — uol 7 amies prieidėjima, aš norėdėjau jog Tamiata prisikėtami man vysai lykai vėnėjus knyga del vyru.

Vardas.....

Adresas.....

REKOMENDUOJAME Mūsų NAUJĄ AUKSINĮ 23 AKMENŲ CHALKILO LAIKRODĖLĮ.

5

Aukšniai, paaukšnėti ir kitoki su 23 akmenimis, parėduose 10,000 vadinamų "Accuratus" laikrodėlių tikslas už 30.75 šėdus. Tie graūs laikrodėliai puikiai išvėdyti, dubeltavi lūkstai, gerai laiką rodanti, labiausiai koliausnišką naudojant, kurie turi dabeti laiką, moteris ir vyriški, gvaranovė ant 30 metų. Tikrai graūs laikrodėliai, ne gėda bus nei draugams nei parodyti. Jeigu nori turėti gerą dšigėdėlį, tai štai mūsų pasiūlymas: Mēs nusisime šitą laikrodėlį kiekvienam O. O. D. už \$5.75 ir akapros katrus dšl pordėdėjima. Jei nepatinka, sėmakėsite nai sentė. Mēs rizikuojame viską. Aukšniai grandislaūs duodant dykai su laikrodėliu. Adresas: EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 906, CHICAGO, ILL.

FABIOLE,

Imantiems daugiau kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuostimis. Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIUS,

312 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

—NAUJA KNYGA— BIBLIJA

arba šv. Raštas išleistas. Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.15 persiuntimui.

Adresas:

REV. S. PAUTIENIUS,

Mahanoy City, Pa.

Wilkes-Barre Deposit & Savings BANK,

71 PUBLIC SQUARE, WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas \$150,000

Perviršis \$375,000

Moka 3-čią nuošimtį nuo sudėtų joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietų, subatomis nuo 9-12 vidurdienyje.

Galima susikalbėti lenkiškai.

J. F. Gillis,

Pas ji galima gauti visokių torielku, blidų, stiklu, puodų, liampu ir visokių virtuvei reikalingų daiktų. Yra iš ko pasifinkti. Adrekte persitikrinti.

102-104 S. MAIN ST., WILKES-BARRE, PA.

TEMIKYTE LIETUVIAI.

Kelionė per jures. Tukstančiai tukstančių mūsų tautiečių keliauja ir primigta šali ir iš tenai atgal in Ameriką, o visi labiausiai užgandinti, kurie perka laivakortes pas:

Jona Nemeth'a

3 N. MAIN ST., WILKES-BARRE, PA.

O kodėl Mes turi gerą prišturdėjimą, parankią kelionę, kad tartum kaip ir paties kompanijos būtų pirky laivakortes. Siunčiamas pinigų greičiau ir pigiau pas mus.

„DRAUGO“

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA

IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

UŠKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS

KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"

ADMUOKITE

„DRAUGAS“

314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.